

НОВИ САД

КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИ И ПРИВРЕДНИ ЛИСТ ЗА ДУНАВСКУ БАНОВИНУ.

Број 20.

Главни и одговорни уредник
ДУШАН ЧАМПРАГ

Краља Петра 3.

За власника и издавача одговара
ДУШАН ЧАМПРАГ

Година VIII.

Нови бан Дунавске бановине г. Милан Николић

Краљевим указом именован је за новог бана Дунавске бановине г. Милан Николић, досадањи врховни инспектор при Претседништу Владе. Избор Њ. В. Краља пао је на особу која у свему одговара овој високој положају првог репрезентанта државне административне власти у нашој бановини. По свима својим одликама нови бан досојан је наследник својих претходника и његов долазак на чело управе наше бановине улива пуно наде и убеђења, да ће наш нови бан са пуним успехом радити на унапређењу наше бановине, чије прилике и потребе г. бан одлично познаје.

Краљевска влада на челу са г. генералом Петром Живковићем, била је руковођена жељом, да Њ. В. Краљу предложи за бана познаваоца прилика и потреба у бановини, како би уз највише поверење што успешније могао радити на спровођењу интенција Краљевске владе а у духу манифеста Њ. В. Краља. Наша бановина стога пуним срцем радост и уздања поздравља свог новог бана г. Милана Николића.

Наименовање г. Милана Николића правног инспектора за бана Дунавске бановине, у Новом Саду примљено је са највећом радошћу, пошто је г. Николић у Новом Саду провео више од 10 година на положају начелника Судског одељења I. Армијске области, те је кроз ово време, својим радом у свима редовима новосадског грађанства, стекао велики број поштовалаца и неподељиве симпатије.

Нови бан Дунавске бановине г. Милан Николић дошао је у Нови Сад одмах после ослобођења заједно са војводом Пет-

ром Бојовићем, те је одмах заузео положај начелника Судског одељења. Армијске области, који је положај имао и за време окупације Србије у Солуну.

По свом доласку у Нови Сад, тада још у чину судског пуковника, бан г. Милан Николић је организовао војно судство у Војводини и њиме управљао са много успеха, кроз пуних 10 година после рата — све до јануара 1929. године, када је постављен, заједно са бившим баном Дунавске бановине г. Радосавом Душићем, за врховног инспектора при Претседништву владе. Пре наименовања за врховног инспектора бан г. Милан Николић био је стављен у пензију, у чину судског бригадног генерала.

Све до наименовања за бана г. Милан Николић је остао на положају врховног инспектора. Његово наименовање за бана поздравили су са великим одушевљењем сви друштвени кругови, привредници и интелектуалци у Новом Саду, који су за време минулих 10 година имали прилике да г. Милана Николића упознају на раду, да упознају његове велике способности као правог непартизана, а изнад свега човека са много такта и обзира према нижим и сиромашнијим друштвеним редовима, које је увек, када му се указивала прилика узимао у заштиту и помагао их.

Познавајући г. бана Николића још за време његовог ранијег дужег боравка у Новом Саду, који је одласком својим био оставио међу Новосађанима најлепше успомене, при његовом повратку на положај бана Дунавске бановине, поздрављајући га кличемо из дна душе: „Живео народни бан!“

може бити друкчије, него што се код њих затекло.

Такови људи на изложбе и утакмице гледају злурадо, гледају опасност по њих и њихову егзистенцију, но за то се не мичу, већ само шклоцајући зубима тупкају на једном те истом месту, чекајући да их и непријетно прегазе дух времена.

Општи привредни живот, процват и напредак индустрије не тражи и не захтева такве људе, већ људе који су пожртвовани, људе који имају осећања и смисла за напредак, људе који не жале труда и енергије, већ само корачају и наступају напреду сусрет бољој будућности.

Павле Поповић-Пеци
претседник А. Д. за изложбе и сајам
узорака у Новом Саду.

Наше изложбе и сајмови

Поводом свечаног отварања данашње међународне изложбе и сајма узорака претседник г. Павле Поповић-Пеци дао је

Познавајући велики број излагача, ми у њима свима видимо гореизложене одлике савремених људи, па им из два душе желимо успеха и на овој изложби, желимо им крепкога здравља, издржљивости и енергије, јер то исто тражи и захтева наш општи привредни живот, процват и напредак наше радности, а то све скупа иде у прилог виших интереса наше драге и миле отаџбине.

Ради тих узвишених општих циљева, како излагаче тако и посетиоце изложбе, као јавност која служи општим интересима поздрављамо са:

Добро дошли!

за „Нови Сад“ и „Југословенски Дневник“ ово саопштење:

У низу установа које су створене код нас од уједињења до данас важну улогу играју и наше изложбе и сајмови. Први потстрек за одржавање тих приредаба дали су привредни кругови Загреба, где је већ првих година по ослобођењу основана установа под именом „Загребачки Збор“ — која је до сада постигла завидне успехе. После Загреба оснивања сличних установа у Љубљани, Осјеку и у Новом Саду.

Многи сматрају да данас у доба савршених комуникационих средстава Изложбе немају више оне практичне вредности, коју су имале пре. Ово може бити тачно у принципу — међутим неможе се односити на наше прилике. Ми немамо концентрисану индустрију и трговину, па је потребно да се у

извесном времену сви производи концентришу на једном месту, како би се купци могли упознати са производима свих врста и на којем би се могли чинити упоређења у погледу квалитета и особина појединих производа.

Разуме се да има много штошта, што би требало мењати на данашњем систему одржавања изложба и сајмова. Пре свега, по моме мишљењу требало би поједине изложбе повезати, односно требали би спровести сједињење свију друштава, која приређују сталне изложбе и сајмове. На тај начин појединаци би и упростили администрацију а сем тога изложбе би се приређивале систематски, по једном, заједнички утврђеном плану и програму. Само тако морале би се спровести главније изложбе, т. ј. укључање наше привреде у промет међународне трговине. Задатак наших изложба треба да буде, да стоје у сталном контакту са иностранством, пламирајући у земљи оне стране производе, којих ми немамо а који су код нас потребни, а поверавају и с друге стране изложбама у иностранство да врше исту задаћу са нашим производима намењеним за извоз. Према томе, изложбе би функционисале стално преко целе године а у пролеће и јесен приређивале би се веће ревије за ширу публику.

Изложба у Новом Саду има и свој специјални значај, јер поред индустријских и занатских производа, приређује и изложбу стоке и сточарских производа и изложбу живине,

Добро дошли!

За други Међународни сајам и изложбу узорака у Новом Саду, мора се признати уложено је много воље, труда, енергије па и материјалних средстава, не само од стране управног одбора за изложбу већ и од стране излагача, који улажући силне напоре, хоће да манифестују квалитет својих продуката, хоће на пољу утакмице да освоје потрошаче, траже просперитет и егзистенцију за своје творнице, радионице и т. д.

Мора се признати, да излагачи, који се огледају на пољу утакмице, квалитетом својих продуката, јесу људи напредног и пожртвованог духа, јесу људи напредног духа, који неће да дозволе да их дух времена гази и преко њих прелази,

Тим и таквим људима и бог помаже, јер знају, да скрштене руке ником не користе.

Има људи шкртица, људи који су се стисли, људи који неће да виде даље од носа, већ су се скалупили и мисле да не

Уочи отварања друге међународне изложбе и сајма узорака

Данас у 10 сати пре подне биће на свечан начин отворена по реду трећа, а II. међународна изложба и сајам узорака.

По доласку званица у изложбене просторије, члан управног изложбеног одбора госп. Јулије Крајачевић одржаће присутним функционерима и заступницима власти поздравни говор. На то

Јулије Крајачевић

ће инспектор Министарства трговине г. Др. Милан Лазаревић после пригодног говора отворити изложбу у име Министра трговине г. Јурја Деметровића.

За II. међународну изложбу и сајам узорка пријавило се 212, према 278 излагача на I. међународној изложби, одржаној прошле јесени. Садањи мањи број излагача не сме се свести на мањи интерес, него је разлог, у томе, што је за прошле изложбе у правилу мање робе, која би се морала излагати и на тај начин нудити на продају. Међутим на садањој изложби боље је заступана иностранна индустрија; има 18 излагача из Чехословачке, 12 из Међарске, 6 из Аустрије и 4 из Немачке. Остали излагачи из

наше су земље. Ипак има много и енглеских, француских и швајцарских трговачких кућа, које су се дале заступати по својим

Душко Секулић, директор изложбе

овдашњим повереницима, па се зато такови излагачи убрајају у домаће.

Најбоље је заступљена текстилна, радио, крзнарска и индустрија аутомобила. Даље индустрија намештаја и пољопривредних стројева, па онда хемијска индустрија и пољопривредни стројеви.

Оцену изложбене робе вршиће у недељу нарочити одбор стручњака, у који су ушла ова господа: Јулије Крајачевић, Др. Славко Станић, Станко Лазић, Арса Ивковић и Александар Ђаков.

Коначно извешћујемо, да је поводом ове изложбе овдашња кр. банска управа одобрила своту од Дин. 20.000 на име новчаних награда за занатске радове. Сем тога министарство трговине и Банска управа скренуло је свима бановинама и осталим самоуправним јединицама пажњу на другу новосадску међународну изложбу и сајам узорака.

Реч две о изложби

Како знам, да ће о међународном сајму и изложби узорака у Новом Саду писати, и дати своја мишљења, многи стручњаци и позвани привредни фактори; ипак узимам слободу да можда и као ланк у питањима ове врсте, напишем коју реч.

По моме, можда и ланчком схватању, изложбе и сајмови јесу привредничка бојна поља, на којима деле мегдан квалитети робе; јесу ревије и смотре, на којима се врши преглед напретка и савршенства у производњи, огледа се поцрт продуката, колико је који привредник, занатлија или индустријалац, уложио труда, енергије, знања и материјалних жртава за процват свога предузећа на пољу квалитативне вредности својих продуката.

У ери прљавих конкуренција, природна је ствар, да се врло мало води рачуна о квалитету продуката; јер егзистенција предузећа прибегава и тражи што

већи квантитет, не водећи рачуна о томе, да и потрошачка публика искуством стеченим долази до уверења: „да од јефтиног меса чорба иде за врата“.

И шта онда?

Када потрошачка публика једном стече рђаво уверење о продуктима једне фабрике, радионице или подuzeћа, онда то предузеће за своје продукте губи пијацу, губи реноме, и онда је на путу сигурне пропасти и банкрутства.

Изложбе и сајмови, поред осталог, по моме мишљењу, јесу нека врста силе, која гони привредник на поправку квалитета робе и ублажавању прљаве конкуренције. Тако исто изложбе и сајмови пружају могућност, да се види у редовима излагача, који су ти који имају куражи, имају смисла и способности, да прљаву и несолидну конкуренцију отстране и боре се противу ње јединим сретством а то је са квалитетом продуката.

На жалост, запазио сам да је много званих, али мало одабраних, из редова новосадских привредника заступљено на овој изложби.

На питање зашто, сигуран сам да бих добио хиљаде разлога, који ме лично не би могли уверити, да су у праву и да имају свога оправдања, јер су многи и многи изгубили из вида значај сајмова и изложби; изгубили из вида да Нови Сад на новосадској изложби треба да предњачи у сваком погледу, а нарочито у погледу излагања израђене робе првокласног квалитета која треба да је утук прљавој и несолидној конкуренцији, на коју се сви без разлике туже.

Болесном стању у привредном животу лека има, али га не налазе скрштене руке, не лече га банске јадованке, кукњава и запомагање, већ устаоци, стручњаци, напредни привредници; једном речи: људи и то прави људи, који имају самопоуздања и рачунају на бољу будућност и на трајну егзистенцију.

Акција за упис Југословенског дела стабилизационог зајма

Конференција новосад. привредника

У среду у вече је у Новом Саду одржана конференција претстав ика новосадских банака, индустрије, трговине и уопште новосадске чаршије, у вези са уписом југословенске транше стабилизационог зајма, који је пре неки дан у Паризу закључен. Као што је познато, Хипотекарна банка у Београду примила је на себе да емитује на југословенској пијаци део зајма од 50 милиона француских франака, јер сматра да и на нашим банковним пијацама влада велико интересовање за сакључени зајам. Конференција је одржана у новосадској филијали Државне хипотекарне банке под претседништвом управника филијале г. Николића. Конференцији је присуствовало преко 30 претставника банака индустрије, трговине и уопште привреде. Конференцију је отворио управник Николић и пошто је поздравио све присутне изложио је циљ југословенске емисије и њен значај на иностраним пијацама. Емисију зајма примиле су на себе Француска, Швајцарска, Белгија и Чехословачка, а и наша Државна хипотекарна банка, део од 50 милиона француских франака. Решено је да се папири издају у три пијесе и то од по 1000, 5000 и 1 хиљада француских франака. Овај папир носи 7 по сто, а емисиони курс му је 750. што значи да се зв 8750 уплаћених фрtnака добива папир у номиналној вредности од 100 франака, дакле чисти је каматњак 8 по сто. Купони овога зајма опроштени су свих пореза и такса Државна хипотекарна банка ломбардоваће ове вредносне папире по највишем курсу. Упис нашега дела од огромне је важности и због тога, што се пружа одлична прилика за пласман нашег капитала. Уколико се наши привредници заинтересују у већој мери за упис југосло-

венског дела зајма, показаће се у иностранству да наша јавност са поверењем гледа у зајам који има стабилизациони карактер, те ће и нашу државу увести у ред земаља са златном валутом После г. Николића узео је реч помоћник управника г. Врбица, који је присутно упознао са експозеом генералног директора Хипотекарне банке г. др. Ђуричића, у коме је овај истакао значај и вредност новчаних папира, овога зајма. После краће дискусије управник г. Николић закључио је конферецију, захваливши се присутнима на лепом одзиву.

Бан г. Милан Николић примио је претставнике Новосадске општине

У среду пре подне бан г. Милан Николић отправао је редовно своју дужност, упознавши се уједно са свима шефовима одељења, са којима се задржао дуже времена у разговору, интересујући се за рад у појединим одељењима.

Истога дана пре подне бан г. Николић примио је претседника Новосадске општине г. др. Бранислава Бороту и градске саветнике гг. инж. Плавшића, Клицина, Вучетића, Бокшана и др. Адамовића. Претставници Новосадске општине претставили су се г. Бану, који се с њима задржао дуже времена у разговору, распитујући се о комуналним проблемима града Новог Сада.

Промене у новосадском Окружном уреду за осигурање радника

За новог управника Уреда постављен је г. др. Јова Искруљев, досадашњи управник Окружног уреда у Вршцу.

Решењем Министра социјалне политике и народног здравља г. Николе Преке управник новосадског Окружног уреда за осигурање радника г. Војин Вркић стављен је у пензију. Државни комесар при Окружном уреду г. Мирко Латас разрешио је дужности г. Бркића, а вршење дужности предао је заменику управника г. Људевиту Драгу.

За новог управника Окружног уреда постављен је г. др. Јова Искруљев, досадашњи управник Окружног уреда у Вршцу. Нов управник г. др. Искруљев долази данас у Нови Сад, те ће одмах примити дужност.

Част ми је г. г. излагачима до повољног знања ставити, да се у згради ове изложбе налази

Ресторација

у којој је заведена права домаћа кујна. Сваки излагач, који се у поменутој ресторацији буде хранио (костирао) добија 20 посто попушта на јелу по јеловнику.

С поштовањем
МАНЕ БУБАЊ
у оститељ.

Др. Гедеон Дунђерски индустријалац и велпоседник.

Г. др. Гедеон Дунђерски је син сада већ пок. деда Лазе Дунђерског. Човек, ретке вредноће, умалаштва, привредничке провидљивости. Човек, који је своје огромно имање не само знао да очува, већ да га подигне још на већи степен и знатно прошири. О пок. деда Лази у нашем народу у Војводини очувале су се читаве приповетке, разуме се из његове привредничке делатности, несаломљиве енергије, вечевене вредноће, умалаштва и неуморности.

Поред таквог неуморног оца, г. др. Гедеон Дунђерски све до 1917 год. био је главни сарадник у свима тешким и комплицираним пословима. А од 1917 год. г. др. Гедеон Дунђерски преузима самостално да руководи пословима, односно имањима, која су њему у наслеђе припала.

Тако на пример: пиварама у Вел. Бечкерек и Чибу, а доцније госп. др. Дунђерски купује пивару у Нишу, коју знатно преуређује и подиже јој капацитет као и потрошњу. Данас све три пиваре г. Дунђерског имају капацитет преко 100.000 хектолитара пива. У њима је запослено преко 200 радника.

Затим г. Гедеон Дунђерски има творницу шпирита у Чибу и Србобрану, у којима је запослено преко 20 радника.

Тако исто г. Гедеон Дунђерски поседује фабрику куделе у којој је такође запослено преко 30 радника.

Г. Гедеон Дунђерски је један од оснивача и главних акционара аеронаутичке индустрије у Раковици, која данас једина располаже продукцијом ове врсте и запосљава велики број радника.

Поред побројених индустријских радова, у којима је г. др. Гедеон Дунђерски пласирао свој капитал, свој труд и велику своју организаторску енергију и способност; живо учествује у радовима пољопривредне производње, коју већином пласира у својим индустријским предузећима.

Г. Дунђерски је претседник и акционер многих наших домаћих новчаних завода, у којима се осећа његова неуморна делатност, те и на финансијском пољу има неочењивих заслуга. За остварење новосадског сталног сајма и изложбе узорака, несумњиво велика заслуга припада активном раду г. Дунђерског.

Г. др. Гедеон Дунђерски, као узоран син неуморног оца, наследио је све његове врлине као: вредноћу, неуморност, организаторске способности, племенито срце, дарожљиву руку, за националне и хумане установе, а то су особине, које красе само праве људе, људе високе интелигенције, од којих друштво и држава могу имати само користи.

„КУЛПИН“ творница конзерви д. д. Нови Сад

„Кулпин“ творница конзерва д. д. у Новом Саду, основано је 1923 године и повећавало је свој погон од године до године. Творница има данас 5.000.000 дин. деоничког капитала, ради са око 200 радника, запосљава 10—15 чиновника, 2 путника и 12 заступника.

АЛЕКСАНДАР ДУЊЕРСКИ
директор творнице „Кулпин“ д. д.

Творница је снабдевена са најмодернијим стројевима, удешена је за парни, као и за електрични погон, има сопствене бунаре, сопствену канализацију сопствено ватрогасно одељење. Творница поседује сопствену творницу за израду лимених кутија, творницу за израду сандука и бачварницу, као и браварницу.

„Кулпин“ творница конзерва д. д. у Новом Саду произвађа сваковрсне конзерве од поврћа, воћа, меса, киселу робу, горушичне (сенф) продукте, зачине конзерве од кафе за војску и још многобројне друге артикле. Творница намерава да стави у свој програм и производњу других животних намирница.

Годишња продукција творнице износи у сировој роби отприлике: парадајс 1.500.000 кг., грашак 180.000 кг, боранија 60.000 кг, воће 200.000 кг, месо 250.000 кг, краставце и паприке 60.000 кг. и отприлике 50.000 кг. друге сировине, дакле укупно око 2.300.000 кг, или укратко речено 230 вагона. Произведене конзерве продају се већином у земљи.

Највећи део ових сировина је из економије „Кулпин“ и „Камендин“, које су власништво претседника творнице г. Ђоке Дунђерског, који као велики поседник и велики индустријалац поседује највећи део акција „Кулпин“ творнице конзерва д. д. у Новом Саду.

У творници влада највећи ред и примерна чистоћа. Већи део послова извршује се аутоматским стројевима те рука скоро и не додире робу. Производња се врши у прозрачним и добро темперираним просторијама. Готова раба се складишти у сувим и хладним специјалним просторијама. Тражите богато илустроване каталоге „Кулпин“ творнице конзерва д. д. у Новом Саду, да имате преглед, како многобројне и лепе конзерве произвађа творница и у промет ставља.

Марка „Кулпин“ јамчи за чисту производњу, најбољи квалитет! Тражите дакле свугде и увек „Кулпин“ конзерве.

Треба да упознате не само квалитет, него и начин производње „Кулпин-конзерва“. Ако Вас пут у Нови Сад, у главну варош Дунавске бановине, која се нагло развија, наведе, посетите „Кулпин“ творницу конзерва д. д. где ће Вам се у свако доба све подробно и врло радо показати, као: просторије творнице и складишта, као и цели погон „Кулпин“ творнице конзерва д. д. у Новом Саду бесплатно.

На челу творнице је г. А. Дунђерски као директор, који је уједно и члан Управног Одбора за приређивање наложе у Новом Саду.

Посетиоцима изложбе скрећемо пажњу на творницу конзерве „Кулпин“ д. д.

У одбрану народног здравља

Ми смо више пута у нашем листу скретали пажњу меродавним факторима, који су повани да штите и чувају народно здравље, на оне облаке прашице које се дижу небу у облаке, а нарочито после проласка аутомобила.

Наш глас остао је, глас вапијућег у пустињи, јер од стране меродавних нису подузеле никакве заштитне мере у одбрану народног здравља.

И данас богу хвала аутомобили јуре, прашина се диже небу у облаке и захваљујући здрављу грађана и драгом Богу који с времена на време пушта наа кишу, ми се не налазимо у онаквој опасности, која би нам могла врло лако снаћи.

Истина имамо и дубоке бунаре, имамо и најмодерније танкове за поливање само да нам је мало више воље па би било и мање прашице, те се не би морало страховати за здравље грађана.

Мислимо, а хоћемо, и то тврдо да верујемо, да ће у будућности бити и те до сада неиспољене воље па ће опет бити све у реду. Дај Боже!

НИШТА НОВО У НОВОМ САДУ

Тетовска певачка дружина „Бивички“, у прошлу недељу је у Новом Саду гостовала и приредила концерт са играном.

Са уметничке стране концерт је успео. Али што се тиче посете и одзива публике, ту на жалост, ни румен-стида не може поправити ону празнину која је зјапила у сали.

Међу оно врло мало посетилаца запажени су: г.г. Теодоровић подбан, др. Бранислав Борота градски начелник, др. Бранко Николић кр. јавни бележник са госпођом, гђа Др. Александра Моча, др. Радушко Илиј, Трајановић судија са госпођом, Јулије Кон бански већник са супругом, (једини од иновераца пр. Ур) Ст. Поповић свештеник са супругом; али многи и многи звањи и на које се рефлектирало, нису се ни са свећом могли видети.

Да ли је томе крив Савез културних друштава? Да није извршио довољну агитацију? Да ли, и по сто пута да ли, можемо се питати, само знамо да је после концерта била и играња, која се и одржала, али захваљујући гостима тетовцима, који су и ову тачку морали сами да попуне.

На темељу оваквог „лепог“ одзива, када се тетовци буду вратили у Тетово и буду их запитали:

„Како се проведосте и шта има ново у Новом Саду?“

С правом би могли одговорити:

„Ништа ново у Новом Саду“. Штета што не залута која немачка или мађарска циркуска дружина, на кризу се не би могли многи изговарати.

ЂАЦИ НАША УЗДАНИЦА

Баш на сам Ђурђев дан, тај свечани и прослављени дан, када је природа озеленила и цветом се осула, догодило се следеће:

За једним столом седело је друштво старијих и млађих дама, деце и девојака. Свеже руменило на децијем лицу од свежег мајског зрака одобривољило је и старије. У то дођоше неки за други сто и како су обитељи биле саме собом забављене нису ни посматрале ко то за њима седи.

Наједанпут један од истих стаде сипати бестидне бећарске псовке да су старији морали одмах децу отстранити. Пожурили се да исплате да избегну неприлике и можебити наметнутих испада од вагабунда пититих и необузданих.

Но када се један из друштва окрену и види да су то ђаци узданица народна, наша омладина, дични синови наших домова а он се зграну. Заболе душа свакога који је то чуо и видео.

Зар они у тој природи где се и звер оплеменити може такве речи да изговарају. А тек чаршав, тај је пливао у вину, ни један кончић није остао ненаквашен. Млада деца, ученици па пијани, несавладивих инстиката које на глас изговарају.

Где су старији? Зар школа неодговара за своје ђаке? Страхота је то. Нико не треба да се узда у омладину да ће она кад дорасте поправити ово дегенерисано друштво.

Црња и страшнија будућност иде нам крај такве омладине у сусрет. Какве ту мере треба предузети? Када је и школа немоћна.

ШТА СЕ ЧУЈЕ?

У Загребу су награђени пописивачи становништва сваки са 1000 динара, коју су своту заиста и заслужили јер је рад пописа опсежан и заморан. У Илоку награђени су пописивачи са дневницом од 50 до 60 динара. И у осталим местима свуда су своју заслужену награду примили. Само Нови Сад још је у знаку питања и чекања. Зашто и докле?

* Најјефтиније и укусно врши урамљивање слика специјална радња Јулиус Мартинко Нови Сад, Милетићева улица број 11.

Сваку нову књигу имаде стално на стоваришту књижара „Славија“.

Где су кривци?

У разним листовима изашла је сензационална вест, да је новосадска полиција похватила лоповску дружину, која је састављена од трговачких помоћника и помоћница, а који су кроз дуже времена поткрадали извесне новосадске трговачке фирме, чиме су их оштетили са око 700 хиљада динара.

Дружина, која је неуморно вршила рентабилни посао, данас се налази у затвору новосадског окружног суда.

То су већином све млађи људи и пада у очи то, да су већина њих код својих шефова уживали пристојно поверење.

Заиста човеку мора да стане на памет, када помисли на то, да млади људи који уживају поверења лакомислено се бацају у вртлог недозвољених радњи које стављају на коцку њихов морал и њихову читаву будућност.

Хтео не хтео чоаек мора да се упита: Где су кривци? и то где су прави кривци?

На жалост, морамо да констатирамо чињеницу, која је за сваку осуду, чињеница која изазива револт и гнушање, а то је: данашња деца већ у својој раној младости имају врло мало, или готово ни мало контроле од стране својих родитеља. Распуштена су, самоволна и слабо или ни мало не полагају рачуна о својој раду, где су били и шта су радили.

Чим контроле нема старијих, прохтеви и захтеви код деце свакодневно се увећавају, и сасвим је разумљиво, да ти већи прохтеви траже и више средстава а већа средства повлаче децу недозвољене радње, које се деци ослале и просто им се у живе и крв њихову укоренењу; тако, да и од најпоштенијег бића постаје типичан претставник порока.

Разуме се, ради тога се анатема баца на родитеље, који не воде редовну контролу над децом; али у највише случајева су прави кривци нежна материнска срца, која често скривају чак и злочиначке радње своје деце, не само пред друштвом већ шта више и пред оцем дечијим.

Та њежна болећива материнска срца, многу су децу отерала не само с оне стране тамничких врата, већ су их одвела чак и на вешала.

Матере праве, и права материнска љубав, не сме за љубав своје деце, за љубав њихове будућности, да сматрају да су излили своју материнску љубав над децом својом, ако су им затајили погрешке и недозвољене радње. Напротив затајивање погрешака и недозвољених радња матере су постале већ тим чином највећи злочинци и убице своје рођене деце.

* РОГАШКА СЛАТИНА. Наше Донат Врело употребите са много успеха код жучних камена, кроничног запаљења жучног мехура, затворења, дебљине, шећерне болести, хемероида и гихта. Заступство за мин. воде тт. Браћа Челиковић, Нови Сад

Нашом акцијом

Сутра у недељу, све радње могу бити отворене.

У прошлом броју нашега листа, у чланку о новосадској изложби ми смо пледирали и предложили Управном одбору за сајам и изложбу узорака, да у недељу приликом отварања исте, затражи дозволу од надлежних власти, да тога дана радње у Новоме Саду буду отворене.

Управни Одбор за међународни сајам и изложбу узорака у Новоме Саду учинио је своје, ми смо са наше стране учинили своје, а меродавни фактори дошли су до уверења да је тај подхват и захтев од великог значаја како за привредни процват нашега града тако исто и од велике користи за посетиоце изложбе.

Наш привредни свет, а тако исто и меродавни фактори требали би да поклоне и у будуће важност искреном гласу јавности, која данас стоји у служби општих привредних интереса, процвата нашега града, што све скупа иде у прилог виших интереса наше отаџбине.

ШТА КАЖЕ ЧИТАЛАЦ?

Јесенас су наши стараоци градски Београдску улицу посули камењем, посули песком, па су је тако оставили до бољих времена. Међутим саобраћај који је развратио и разбацио и песак и камење, тако, да становници те улице нису видели никакве благодети; осим ако се стараоци и опет на јесен не сете да наспу нов слој камена и песка, како би на идуће пролеће било још веће блато.

На грађевинама, које су предузели страни предузимачи, разумљиво је, да су довели и своје стране раднике, по оној народној: „свака птица своје јату тежи“ или „свој своје“. Док тако стоји ствар са страним послодавцима, дотле новосадски послодавци, част и зузетцима, такође запосљавају стране раднике, а не новосадске, сигурно изопачивши и рђаво разумевши лозинку „свој своје“, да „свој своје треба очи да копа“.

Богу хвала, скретница трамвајска на старој житној пијаци је оправљена; још да нам да милостиви Бог, да се оправи и онај део пруге до краја Темеринске улице, онда ћу без страха и бојазни за живот постати месечни претплатник за трамвајску вожњу.

Био сам на Успенском гробљу. Видео сам врло лепе споменике, између којих једва сам могао да запазим споменик пок. др. Светозара Милетића и Јаше Томића. Пред тим споменицима стао сам и дубоко уздахнувши помислио: „Заиста велика је народна љубав и захвалност, а била би још и већа, само да су мањи пацови трчали око фонда за подизање споменика овим народним великанима.“

Где лежи зец?

У четвртак 14 маја, загребачки надалеко чувени гудачки квартет приредно је концерат у сали хотела „Слободе“.

И ако је Савез Културних друштава у Новом Саду извршио довољну пропаганду за посету овога заиста ретког концерта, ипак је сала хотела „Слободе“ на жалост била празна.

Гудачки квартет је свој концертни део извео тако, да му надалеко и ван граница наше Отаџбине нема такмаца у прецизно извођењу и техничком савршенству најтежих музичких творевина од бесмртних композитора.

Па ипак сала је била празна, за недељу дана друга срамота нашз, која се поновила од концерта тетовске дружине „Бинички“.

Отишао сам у биоскоп „Одеон“, да видим дивни наш филм са соколског слета у Београду. И тамо на жалост, затекох призор и помислих да се нисам преместио из сале хотела „Слободе“ у „Одеон“.

Сала празна, срце ми празно и тужно, јер знам и дубоко сам уверен, да томе није једини узрок криза, већ по среди морају бити и други разлози.

Ради тих разлога, препоручио бих Савезу културних друштва, да уложи сав свој ауторитет код надлежних и да издејствује забрану, бар за дуже времена, приредбе разним циркуским, акробатским и другим „уметничким“ страним дружинама, за које се показује интересовање и пред чијим доласком и за време боравка моментално нема кризе.

Треба имати у виду.

Ми сви врло добро знамо да је свему цена пала и да је вредност динару скочила. То се знатно осећа како на пољопривредним артиклима, тако исто на трговачкој роби па и на радној снази.

Према томе фактичном стању ствари, врши се нормирање вредности свима стварима, јер се данас теже долази до динара, него ли што је то пре било.

Докле сви ми то знамо, осећамо и према томе се и равнамо, само то не осећају и не равнају се старатељи наше градске управе.

Ради илустрација и документања наше тврдње послужићемо са следећим примером:

У прошлим временима, када се динар лакше зарађивао, плаћала је „Краљица Марија“ за изношење столова на троатар за 3 и по месеца 10000 динара; „Слобода“ д. д. 5000 дин. „Дорнштетлер“ 5000 дин; „Страхиња“ и „Босна“ по 3000 дин.; „Цити“ 1500 — динара, а „Елита“ 2000 динара.

Ту исту закупну цену ови људи и дан данас плаћају, само за то, што ваљда нема ко да обрати пажњу старатељима на данашњу вредност динара и много слабији промет, који се данас осећа, не само у овим радњама, већ и у осталим.

У корист дечијег дома

У недељу 17 маја на новосадском спортском игралишту „Карађорђе“, „Кора хлеба“ и „Дечје обданиште“ под највишом заштитом Њ. В. Краљице Марије приређује велики дечији спортски дан, у корист градње дечијег дома.

Почетак ове заиста ретке приредбе је у 9 часова пре подне.

Програм се састоји из 22 тачке разних дечачких утакмица, пешачења, трчања, скакања, мачевања, гимнастичких вежба, аутомобилских, ролбилских и бициклических утакмица, што ће свакако бити врло интересно за наше грађанство, које досада није имало прилике да види овако обилан и ове врсте програм дечијих приредаба.

Ова заиста ретка приредба, коју приређују „Кора хлеба“ и „Дечје обданиште“ заслужује сваку пажњу и материјалну потпору нашега грађанства, тим пре, што је приход намењен за подизање дечијег дома.

Од колике је важности подизање дечијег дома за ублажавање социјалне беде сиротиње, то могу да схвате људи од срца, људи добре и племените душе; тим пре, што улазне цене места су од 1—6 дин, што значи, да је приступ овој приредби омогућен и оној класи, за чије се малишане и гради дечији дом.

Ради ове приредбе, ми са наше стране, друштво „Кора хлеба“ и „Дечије Обданиште“ желимо сваки успех, јер заиста овај напорни и користни рад требао би да буде хонорисан пажњом и посетом од стране нашега грађанства, што се и очекује, узимајући у обзир сврху ове дечије приредбе.

Г. Др. Вељку Момировићу
управнику полиције

Нови Сад.

Ми смо до сада у два маха указали на штетност коцкарских трзалица, које се налазе по новосадским ресторацијама и кафанама, поред којих грађани — а нарочито деца, ђаци и шегрти — траће драгоцену време и губе сигурно свој — можда и украђени — новац.

Познавајући Вас, као исправна и праведна човека, који служи интересима Отаџбине, града и грађанства, ми Вас овим путем, најучтивije молимо, да дате извидети горњу ствар и о тачности наших написа се уверити, те да тих проклетих трзалица једном већ нестане из Новог Сада, као што их је нестало из Суботице и других већих градова наше лепе Отаџбине.

С одличним поштовањем
Уредништво „Новог Сада“.

* Набавите и Ви сигуран отров против: стеница, буба, буба-шваба, муха, мољаца, гусеница, вашију на ружама, мишева и пацова у Дрогерији „Хигиен“ Косте Живојновића Нови Сад, Трг Ослобођења 2.

Динар остаје оно што је био

Законом о новцу, који је обављен у „Службеним новинама“ од 11. маја о. г. спроведена је у принципу законска стабилност динара, која се очекивала већ одавно, од времена управо од како је постало извесно да је фактична стабилност динара која се очекивала већ дном 1925. године трајног карактера.

Већ у више махова до сада наглашено је, са службене стране, да законска стабилност динара неће претстављати никакву промену у погледу стварне вредности нашег националног новца. Динар остаје оно што је био. Смисао новчане стабилности, која је изведена Законом од 11. о. м. састоји се само у законској потврди фактичног стања. Вредност динара, која је у чл. 1. Закона дефинисана вредношћу тежине 26.5 милиграма чистог злата, у ствари је вредност, коју је и досадашњи нестабилизирани динар имао. Отуда, по правилу, Закон о новцу не може имати никакве реперкусије на цене.

Осим законске дефиниције новчане јединице, нови Закон садржи и остале одредбе које су у законима ове врсте, више мање узурпације. Законом се предвиђа обавеза за Народну банку да врши размену својих новчаница за злато односно златне девизе са ограничењем у колико се тиче размене за злато, да се она не може вршити за износ мањи од 250.000 динара. То ограничење је диктовано потребом да се злато ка опокриће новчаног оптицаја не износи из Народне банке ради тезаурирања или у опће за друге потребе, осим оних које изискује промет економских добара. Сличне одредбе постоје у законима о стабилности, донетим у свима европским земљама у

којима се проблем стабилизације после рата поставио. Законом је даље предвиђена обавеза за Народну банку да одржава покриће у злату и златним девизама у висини од 35% свих банчних обавеза по виђењу, с тим да 25% тога покрића мора бити у злату.

Завођење ове обавезе за Народну банку је у суштини врховна гаранција одржавања стабилности динара на течају Законом дефинитивно утврђеном.

Ради коначног увођења у живот овог Закона потребно је да садашње покриће банчних обавеза по виђењу буде повећано у потребној размери, да би поменути процентуални однос од 35% био достигнут. То повећање покрића извршиће се из приноса закљученог стабилизационог зајма. Због тога је Законом о новцу и предвиђено да ће он добити обавезну снагу на дан 28. јуна, кога ће дана Народној банци моћи бити стављен на расположење утврђени износ за појачање покрића, и за који се истовремено има смањити укупни износ средстава стављених на расположење држави од стране Народне банке у времену до 1923. године.

Законска стабилност динара је круна напора наше земље у циљу њеног финансијског опорављања. Она је била потребна да би се повчани систем наше земље коначно утврдио и тиме постигао најбитнији услов за даље привредно и финансијско подизање наше земље. Несумњиво је да ће законска стабилност динара изазвати јачи прилив страних капитала у нашу земљу, што ће пак у великој мери омогућити јачи полет у свима гранама привредне делатности.

Градска штедионица у Новом Саду

Важан привредни фактор у грађанском животу

Г. Вјекослав Карловарис, директор Градске штедионице у Новом Саду

Кретање је живот. Та истина важи за све огранке нашег јавног живота. Где нема кретања, настаје застој, трулеж, ста и мртвило. Има и таквих јавних поља где или сасвим нема кретања или је ово тако слабо и незнатно, да личи таквом животом бићу, које се грчи у последњим трзајима и спрема да издахне.

Можемо се похвалити, да после рата увек беше и има кретања на нашем привредном пољу у Новом Саду. То је знак животне снаге нашег грађанства. Ова црта утолико више је за похвалу, што се ти знаци живота показују и у данима тешкоћа општег привредног живота, у данима кризе.

Нови Сад је приредио после рата више изложба и сајмова, и тиме показао и своју животну привредну подоб-

ност а и пружио знатне помоћи и олакшања у првом реду привреди Новог Сада а и општој привреди у нашој држави.

Така појава здравога и правилнога кретања на привредном пољу је и *Међународни сајам и изложба*, која се отвара у Новом Саду 16. маја о. г. Та изложба спаја културни Запад са заосталим Истоком, са Балканом.

Истакнуто је у јавности коме све припада заслуга како за иницијативу, тако и за извађање ове идеје.

Овом приликом ми хоћемо да истакнемо заслуге још једног врло важнога фактора за овај рад и успехе на привредном пољу у Новом Саду, а тај фактор је наша *Градска штедионица*, чији оглас доносимо у овом броју нашега листа.

Градска штедионица је велики помагач привредника свију струка у нашем граду и свих огранака привредног живота. Наши привредници сад са десетиним мање страха и труда долазе до потребнога им кредита, тога правога ваздуха за њихова привредна плућа. Градска штедионица, као градска установа сматра тај свет, као њојзи и њезиној пажњи поверен и за дужност да треба више да води бригу о њему и да брже чује његове јаде и тегобе. Она то и чини и брже и помаже оне који њезине помоћи требају.

Дајући бржи кредит привредницима, Градска штедионица помаже тиме привреду и општи привредни живот Новог Сада, те тако и њој у сваком случају припада велика хвала и заслуга и за то да могу да се приреде у Новом Саду тако лепе привредне изложбе и сајмови.

Као кад се једра здрава младница посади у снажној земљи, па после расте, као што се каже из воде, тако је и идеја о оснивању Градске штедионице, по узору сличних установа у другим градовима, била и сама собом снажна, а и земљиште њезино: живахни Нови Сад потпуно погодан за њу. Није нимало чудно, што је ово дрво брзо ухватило врло дубока корена, те се развија за дивљење.

Изведемо неке бројеве из досадашњих извештаја о њезину раду, па ће се из тога најбоље видети какав је велики успех Градска штедионица у Новом Саду досада постигла.

Цео промет у години 1928. Динара 173,225.422.60.

Цео промет у години 1929. Динара 428,607.864.28.

Цео промет у години 1930. Динара 708,150.808.06.

Улози у години 1928. Динара 16,691.504.17.

Улози у години 1929. Динара 26,816.517.57.

Улози у години 1930. Динара 37,188.094.70.

Напредак овај у будуће све ће јачи бити, јер су сви услови ту.

Што је овај завод постигао тако леп успех, и што се тако нагло а ипак пра-

вилно развија, велики део заслуге припада за то његову агилноме управитељу г. *Вјекославу Карловарису*.

Г. Карловарис је наш брат из потиштене и поробљене наше Истре. Он је у свој позив унео све своје знање, све искуство па и сву своју југословенску душу да дигне завод на што већу висину, те да завод даје што обилатију помоћ онима, ради којих је основан. Хвала му!

Ми поздрављамо и овом приликом рад Градске штедионице и њезину тежњу да пружа што бржу и ефикаснију помоћ нашем грађанству.

Као грађани изражавамо још и ту жељу: да све већма спушта каматну стопу, те да буде и први пионир у тој борби да се сузбија *лихва*, која нам је наш бедни народ највише упропастила од свих осталих зала, која у њем владају.

Грађани Новог Сада нека што више помажу овај свој новчани завод. Онда ће овај завод моћи развити већу борбу против паклене лихве и спасавати све већи број нашег доброга народа, из њезиних зверских чељусту. Сложно напред!

Фигаро.

Наш уредник на оптуженичкој клупи

У свима стварима ослобођен, само у једној на 400 дин кажњен условно на годину дана

У ствари оптужбе коју је подигао Матко Поропат контролор трамваја против нашег уредника одржана је прва расправа 31. децембра 1930. године и 10. јануара 1931. године а судио је појединачни судија г. др. Леваковић.

Том приликом је наш уредник осуђен у ствари четири деликта клевете условно са 1800 динара новчане глобе.

Противу те пресуде наш је уредник апелирао, и апелација је повратила цео предмет с тим, да по овом предмету решава сенат.

Расправа је одржана под претседништвом г. др. Новака, и наш је уредник том приликом осуђен само за један деликат и то са 400 динара условне глобе.

Како је новосадски мађарски лист „*Регели Ујшар*“ поводом ове ствари дигао читаву прашину, како је наш уредник кажњен ради клевете и увреде части Матка Поропата, то смо принуђени да изнесемо ток расправе и исказе сведока, који јасно казују уколико је наш уредник клеветник и колико је „*Регели Ујшар*“ у праву.

Наш је уредник г. Душан Чампраг условно кажњен са 400 динара ради тога: што није могао доказати да му је тужитељ Поропат претио сломити и другу ногу; но и противу ове казне наш је уредник апелирао.

Искази сведока гласе:

Јовановић Здравко. Прив. тужиоца познајем као врло педантног службеника. Ја сам често примећивао како се тужитељ грубо понашао према публици, наиме долазећи у додир са публиком, објашњава се са њом на начин који револтира исту, што сам ја често примећивао. Причала ми је моја супруга а и кондуктер Коледин да је тужитељ једном згодом, видевши моју супругу да стоји на перону трамваја, ову ословно речима:

„Госпођица сигурно пуши?“ — Незнам шта је он тиме хтео рећи али ми је познато да на перону смеју бити само пушачи. На примедбу Коледина, да је то моја супруга, он се тргао.

Није чланак мало тачан, — остаје код свога исказа и додаје. Нисам био присутан, али ми је супруга причала, да ју је питао цинички и безобразним тоном. Ја сам то касније Поропату у канцеларији пребацио.

Паја Рибар. Једном згодом сам се возио у трамвају, те ми је рекао кондуктер Станишић, да је њима од стране тужиоца, скренута пажња да се ја возам цабе и да швиндлујем те су од мене тражили, да покажем карту и ако су кондуктери, како ми се чини, знали, да ја имам сталну карту. После неколико дана, и сам тужитељ је затражио од мене карту, коју сам му и показао уз примедбу, да су његови кондуктери на његов налог од мене тражили карту, јер да се ја возам цабе и да швиндлујем нашто ми је он рекао, да се не правим важним.

Истина је, да пре неко време нисам имао карту код себе, но тада сам платио редовну карту. Допуштам могућност, да сам и више пута заборавио карту, али он је могао знати, да ју ја имам.

Карту сам пре тога догађаја имао већ 6 месеци. Претплатник сам од 11. 1930.

Др. Лазаревић Војин. Чини ми се да тужитеља познам јер сам га често као контролора у трамвају виђао. Знам га као арогантног човека. Он је обичавао да од мене као сталног претплатника од 1. 1930 тражи стално и више пута дневно да му покажем карту; и ако ме и он и остали службеници познају, јер се више пута, као шеф одел. држ. боли. возим истом пругом. При тражењу карте он има необичан начин понашања тако, да сам ја његовим непотребним инсистирањем револтиран, рекао му, да му карту нећу показати, јер он добро зна и мора знати ко сам ја, јер сам се пре тога у продужењу од 11 месеци стално возио дневно више пута истим пругом, где је он сваки други дан вршио контролу и од мене стално тражио да се легитимишем са сталном картом. На моју претњу да ћу га пријавити његовим претпостављеним властима, он се повукао и никада ми није долазио ни близу. Имам сталну карту неограничену за све пруге.

Додаје, да је понашање Поропата сасвим друкчији од осталих контролора који су у понашању равна онима из Беча.

Др. Илиј Радослав. Чуо сам о понашању тужитељевом према публици и особљу.

Друго незна.

Радошић Петар. Отпуштен сам из службе на сталне пријаве тужитеља. Познајем га као арогантног човека који тражећи од публике више пута дневно сталну карту на дрзак начин. Мени као кондуктеру познато је да скоро 1/4 новосадских путника на трамвају имају сталну карту и ја сам их све познавао, јер их нема много и долазили су ми више пута на дан пред моје очи.

Ванчик Франа. Познајем га и знам да се понаша некоректно према потчињенима и према публици у трамвају. Он је пре неколико година почео да удвара, т. ј. да иде за мојом супругом, па кад сам му ја то пребацио поднашао је против мене лажне пријаве да би ме дирекција отпустила. А према публици се понашао некоректно, што је на евентуалне погрешке исте реагирао на некоректан начин. То ми је из непосредног знања познато. Ја ту његову некоректност изводим из тога, што је он више пута, када је поједине путнике нашао без карте, био према њима гопадан, и поред тога, што је кондуктер накнадно убрао од тих путника новац за карту. Та његова арогантност се испољила са псовкама, грдњама, а и у узрујаном понашању према дотичном путнику. Не могу навести те особе, јер нисам водио рачун тада о томе.

Керчевић Владимир. Долазио сам често у сукоб са њим и без повода са моје стране. Имао сам као и супруга ми сталну карту, али како нисам венчан, њена је карта престала, и када сам се са њом једном возио, она је купила карту, те контролору (тужитељу) вадил из новчаника да покаже, он је неовлаштено узео из новчаника и ту сталну карту, премда је ова била за два путовања пробушена и ту је сталну карту предао шефу саобраћаја. Држим да он није имао на то права.

Мојој жени је право било одузето пре наведеног инцидента, па када је након 15 дана поново добила карту, ту је карту он одузео наведеном згодом, наводећи да ми то није жена већ „швалерка.“ Једном згодом, када се моја супруга возила, ухватио је за руку и прстом ју је на непристојан начин по длану руке дирао. У моме присуству је једном у трамвају, говорећи о комунистима-наместеницима централе, који су били ухапшени рекао, да треба мени и њима поверити власт, да ми то уредимо.

Локвић Вељко. Познајем га по грубом и дрском понашању, јер сам и ја као кондуктер то приметно, нарочито када ми се једна гимназијалка потужила да је стално напастује, да јој је карта неисправна. Ја сам карту погледао и видео да је исправна.

Против нас потчињених је подносио лажне пријаве. Једном згодом, возио се један путник, који има сталну карту, а он се није хтео уверити у то. Тек када се тај путник скинуо, почео је мене да гњави, зашто нисам наплатио карту, када сам морао.

Стално тражи карту и од особе за које ја знам да имају сталну карту, а сигурно и он зна. Од жене Кадићеве није тражио никад.

Сидоренко Михајло. Неистините пријаве. И мене је тужио, да сам му претио револвером.

Вашиш Андрија. Ко га је частио, том је било добро, иначе је пријављивао и паковао кривце.

Антон Нађ. Груб са публиком, узрујан чуо је да се једном згодом објашњавао са једним путником и чуо сам да је тај путник рекао: Ви мени кажете да је карта фалсификована, нисам чуо, шта је одговорио.

Чуо је објашњење са Др. Лазаревићем. Постоји наређење, да од сталних претплатника које познајемо не тражимо увек карту на увид.

Остојић Милорад. Једном згодом ове године, кренуо сам трамвај са једне станице, пошто ми је кондуктер дао знак кретања. За време вожње, скочио

је тужитељ у трамвај и питао, зашто сам тако лагано терао, јер ни он а ни две даме услед тога нису приметиле, када је трамвај стигао, па је морао потрчати, а даме су остале. Ја сам му рекао да сам 20 год. кочничар, те да ме не учи како се тера трамвај. Чуо сам од неког Нађа, власника депоа пива у Новом Саду, да је имао неприлику са тужиоцем, те да се жалио шефу саобраћаја.

Тренк Франа, кочничар. Према мени се понашао некоректно тужитељ, што ме је неосновано гоњило и поднашао против мене неистините пријаве.

Примећивао сам више пута да се са путницима препире.

Скрлец Иван, кочничар. Тужитеља познајем као контролора, чуо сам како ларма на публику у колима, а да ли је имао основа незнам.

Према нама службеницима понашао се некоректно, обећујући нас за оно што нисмо учинили. Мене је једном згодом напао, да сам за време вожње препустио кола једном цивилу, што није истина. Када сам се позвао на једног сведока и послао га тужиоцу, он ми је рекао, зар ја немам бољег сведока, већ тога цепенарша, и ако је та особа била пристojна по своме изгледу.

Станишић Урош, кочничар. Познајем тужиоца као некоректног шефа наиме са оним, са којим није у нарочитим пријатељ. односима, поступао је безобзирно, настојао је да им одузме лебац. Онима, који су га чашћавали као човека алкохолчара, пропуштао је и веће кривце. Сувише је дрзак према својим потчињенима. И према публици се дрско понашао. Ја сам једном, пробушио карту једној дами, тада је нашао као контролор тужиоц и приметио је да карта није пробушена. Када је дама и неки учитељ као сведок, рекао да је карта пробушена он је грубо одговорио, да му они не соли памет, јер он зна више од њих.

Други пут, када је тражио од путника карту, и када ју овај у својим цепенцима није могао одмах пронаћи, он није хтео чекати и наредио ми је да путнику за њега и сина му, издам 2 карте, и ако је путник тврдио, да ће он своје карте пронаћи. Пре него што сам ја те 2 карте нове пробушио, тај путник је нашао своје, које је имао и предао их тужиоцу. Он је примио, видео да су исправне, поцепао, бацио и одмах искочио из кола. Када сам ја за њим пошао и питао га, шта ћу са оне две карте — поништене, — он је рекао: „да незна и да га се не тиче.“ После је дошао у кола и рекао ми, да је он био на моме месту, тај путник би морао платити те 2 карте. Тај путник се међутим возио од Стрелачке до железничке станице, највише 4—5 минута.

Једном сам добио налог од шефа саобраћаја да обиђем све болесне кочничаре и кондуктере. Дошао сам до болесног кочничара Вучковића Петра, ту сам нашао тужиоца где седи и пије са кочничарем Петром, са којим је већ попио флашу вина и био је угрејан. Примећујем да нама свима — овде сведоцима — прети опасност отпуста из службе.

Комленовић Анђелко, железничар. Познајем га као осорног човека. Док сам био у служби код трамваја, рекао ми је зашто возим „паралелно.“ Мене су неки путници питали шта то значи, а ја сам рекао да незнам, нашто ми је он рекао, да идем у своје глупаво Невесиње да научим и да не лајем. Када сам ја публику упозорио на ове његове речи, он је рекао да он то није рекао.

Чуо сам више пута, да се свађа са публиком, али нисам чуо о чему.

Ја сам од Дирекције због тога инцидента био кажњен, јер дирекција није хтела да прими моје сведоке, верујући више њему.

Кадич Радојко. Он по моме знању савесно врши своју дужност. Није ми

се нико бар жалио, да неком пропушта кривцу, а неке да је гоњило. Од публике, биле су 2 жалбе и то од оптуженог 1. реда и некога Балого. По првој жалби, утврдио сам, да је карта стална, коју је оптужени 1. реда у критично време показао тужиоцу, била неисправна, односно да јој је рок истекао. Током истраге пак утврдио сам, да је тужиоц рекао оптуженом, да му је карта фалсификована. Оптуженом је после тога — као новинару — издата почасна карта за целу ову годину, те је оптужени добио и писмену извину од тужиоца.

Инцидент са Балогом, који је потекао зато, што се овај са кочничарем разговарао, исто је тако завршен са установљењем кривице Балого.

Са супругом Јовановића, о чему сам тек из новина сазнао, чуо сам од самог Јовановића да се није тако десило како у новинама пише, већ како је тужилац приказао, т. ј. да је он учтиво рекао, да на перону само пушачи могу остати, на што је госпођа, љутитр ушла у кола.

На упит изјављује, да сведок Радошић Петар није жељен. Затим да је Смедеревац отпуштен на пријаву тужиоца, а исто да против Ванчика постоје дисципли. пријаве како од тужитеља тако и од других.

Видаковић Никола је на моју пријаву отпуштен, а Комленовић на пријаву свога кондуктера. Тренк пак услед неспособности и алкохола деградиран од контролора за кочничара.

Против тужиоца су постојале неке пријаве због пијанства, и једном ми је пријављен, да седи и пије у биртији, но ја сам утврдио, да он руча са једним полиц. чиновником.

По нашим правилима, дужност му је да тражи сваки пут месечне карте, без обзира да ли лично познаје или не. То важи и за кондуктере.

Сведок Сидоренко је био кажњаван, како на пријаву тужитеља тако и других контролора.

Дневни промет трамваја је 7—8000 душа, од којих пола има месечне карте. Нађ саветник ми се није жалио.

Ђурић Новица. У месецу септембру ове г. налазио сам се у трамвајским колима, а тужилац је као контролор приступио и рекао осорним гласом: „идите даље одатле“, те је прошавши поред мене одгурнуо ме, незнам да ли случајно или намерно. Када сам ја остао на свом месту сталио ме изазивао и гњавио примедбама, да је забрањено скакати из кола приликом вожње, питајући ко ће да одговара, ако би се самном десила несрећа. Ја уопште нисам стајао на степеницама, па су његове примедбе неосноване. Када сам прешао у друга кола трамвајска, прешао је и он и стао ме гњавити са истим примедбама и истим осорним и узрујаним тоном. Ја сам после овај инцидент саопштио редакцији новина „Нови Сад.“

Јосип Јурашић. Ове године октобра месеца, ја сам са мојом супругом и

неким чиновницима чекао на трамвај. Када се трамвај дуго није кретао, упитао сам тужиоца када ће да се крене, на што ми је одговорио, дрским тоном, да ће се кренути одмах. Кад је на то отишао у биоскоп, и након 10 мин. се вратио, одговорио је, да ће се кренути, кад се сврши биоскоп.

На моју примедбу зашто нисмо пошли пре, одговорио је: „ако Вам није право, зашто нисте пошли пешке!“ Још је мени у лице додао да сам пијан, и да са пијаним човеком неће да говори.

Ја сам овако дрско опхођење пријавио Кадићу, но он је на леп начин покушавао, да ме одврати од пријаве и ја сам одустао. Међутим на пријаву тужиоца, ја сам због тога инцидента кажњен и то без икаквог доказног поступка.

Више пута сам приметно, да се према публици грубо понашао.

Видаковић Милан. Док сам ја био кондуктер, био је тужиоц самном у добрим односима све докле, док нисам престао да га чашћавам. И често ми је говорио, да ће ме за евентуалне погрешке да пријави, али не као друге. Онда је почео са неистинитим пријавима, као и. пр. што једном нисам на време дошао на службу јер ми је дете било на умору, па ме је дирекција по тој пријави и отпустила. Према публици се понашао некоректно.

Војновић Бранко. Пре год. дана отприлике имао сам са тужиоцем у два маха сукоб. Једном је јавно у трамвају пред публиком изјавио, да ће он проверити на који сам начин ја и Боровац дошли до трамвајских карата као државни чиновници. Другом згодом напао ме је на предњем перону са изјавом, да ће ме избацити из трамваја, јер да говорим са кочничарем, премда се није ни покушао уверити о томе. Наше легитимације су као и увек проверене на благајни, те су имале фотографије.

Француски Милан. Летос прошле год. у једном од трамвајских кола, када сам показао моју почасну карту тужиоцу, који ме није познавао, он је погледавши исту иронично се насмејао и рекао: „гле слободна карта, живела слобода.“ Тада у колима на то нисам ништа приметно, не желећи, да из тога произађе какав шкандал, већ сам то пријавио шефу саобраћаја, који је на мој захтев тужиоца новчано казнио.

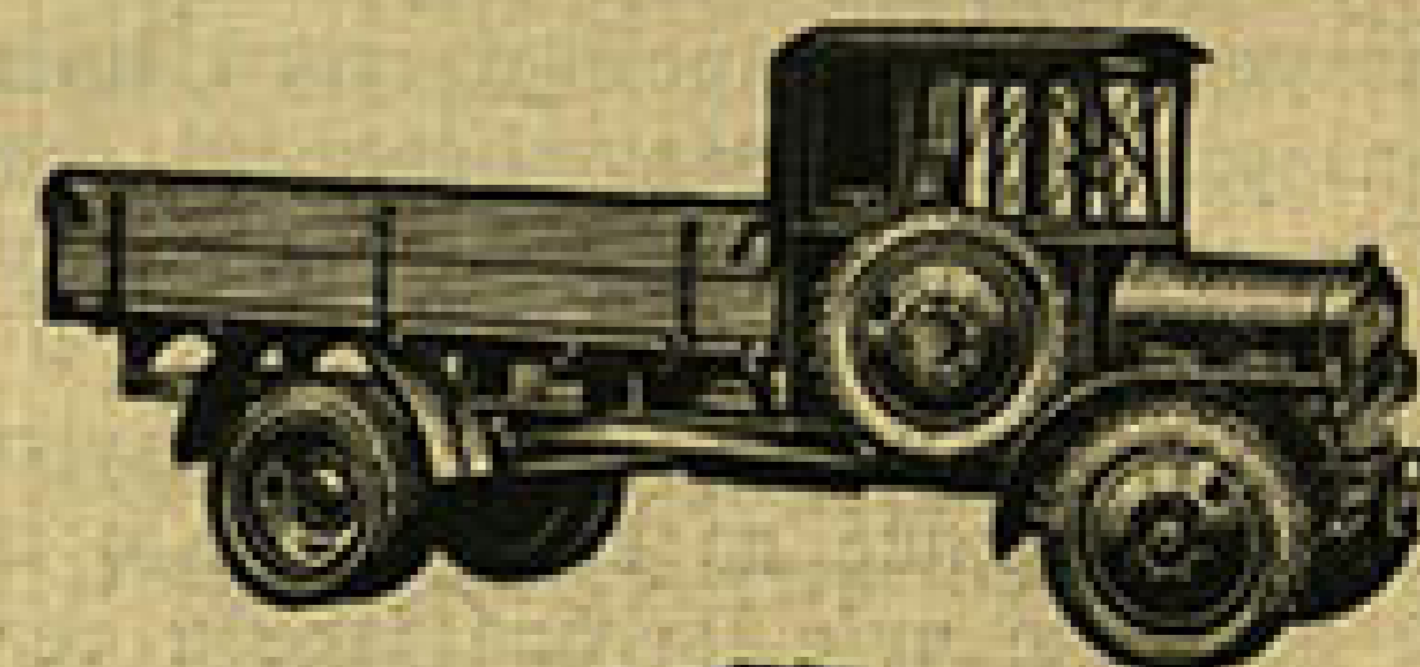
Изјава тужиоца у горњем мом случају не може имати карактер невинне шале, него ироније.

Васић Никола. Незна ништа.

Вредно је забележити још и то, да је Матко Поропат по изласку са суђења у ходнику рекао пред др. Јованом Јегдићем и Савом Боровцем: „да ће у будуће још хиљаду пута бити гори.“

Како ми и данас имамо све нове пријаве против његовога понашања, то се с правом чудимо како га може да још и данас држи на положају новосадска електрична централа.

Чудимо се и с правом питамо: Зашто?

Основано 1880. године
Телефон број: 25-86
Брзојави: АУТОРАЈХ

МАТИЈА РАЈХ И СИН
У НОВОМ САДУ

АУТОБУС

каросерије као и комплетне аутобусе од најједноставније до најфиније израде по знатно сниженој цени на стоваришту код прве југословенске творнице кола и аутобус-каросерија

Погрешна средства

у борби против „Бате“

Због Бате процвилили су обућарски обртници у целој средњој Европи. Од прошле године жале се на Бату и они из Сједињених Држава Америке, јер су се и тамо појавили његови производи, са оним фамозним рефреном, који све бројеве цена завршава са „9“. Сви се они жале са разлогом, бар што се тиче цена. А жале се поред обртника и фабриканти. Жале се „Попер“, „Бали“, „Саламандер“ и сви редом без обзира какво име носе и у којој земљи производе. Жале се и наши „Хумалик“, „Пеко“ и Загребачка творница ципела. А до сада, пре појаве Бате, нису се жалити ни творничари међусобно, ни обртници на њих. Некако по старим навикама испитиване су прилике на појединим тржиштима и давале су оне цене, које давају обртници у земљи. И ако можда формално није постојао картел, који је тако подешавао цене, зачудо ипак су се цене творничких производа међусобно и творничких према обртничким — подударале. И ако донекле друкчије за све земље, оне су хармонирале. Слично као у текстилу и кројачком обрту. Али ту хармонију покварио је Бата. Баца на пијаци обућу најразличитијих цена и за све могуће укусе. До сада га у томе није достигао нико, па чак ни на другој страни Океана. Форда су журили и достигли. Неки и престигли, јер дају данашњу робу, а за исте паре. Бату још није нико стигао. А слабо га се и гони. Управо, гоне га бесомучно, али — на немогућ начин. Гоне га помоћу царинских и обртних параграфа, устају против подизања његових творница и радионица и траже повећање увозних царина на његову робу. То је данас немогућ начин борбе и против тога начина борбе модерна држава у име широких потрошачких маса мора енергично да устане. Протекционизам, који се код нас био удомно у најгорем издану коштао нас је грдио много. Тога протекционизма треба постепено да нестане потпуно и да завлада слободна размена добара, јер се само на тој основи може правилно да подигне привреда, не правећи при томе никаквих немогућих уметних подизања цена на унутрашњим пијацима. Уместо штетних повлаштења на местима, где тим повлаштењима нема никако места, треба развити конкуренцију и у њој прекалити све оно што је за живот способно.

Код нас постоје неколико творница ципела. Зашто те творнице допуштају Бати да их туче на њиховим рођеним пијацима? Како може Бата, плаћајући 55 динара по пару обуће царину, још увек продавати јефтиније него наше творнице. Зашто наше творнице не настоје томе апсурду на пут стати, обрађујући цене испод Батиних или бар до Батиних цена? Па не само за творнице, него то је једини излаз и за обућарске обртнике. Конкуренција и опет само успешна конкуренција може да их спасе и од Бате и од свих осталих конкурената из земље и са стране. Они треба да избију из главе наду да ће држава вечито моћи да их штити, на очиту штету потрошача и осталих привредних грана чијем извозу за узврат прави извоземство сметње високим царинама како је до сада било. Зна се до које границе и у којој фази држава треба да помаже индустрију и осталу радништво. Све што је преко тога, штетно је. Слепац је онај, кога целог века мора родитељ да издржава и води. Што је способно уопште да живи то се само пробије у живот и томе треба у раној младости подршке. Ако није тако, онда се има послати са болесником, паразитом или штеточником.

Наша занатска радност грандиозно се развија. Наши дрводељци стварају од дрвета чудо. То је виртуозност што они знају. Наши разни граверни, филигранисти, графичари, фотографи и сли-

кари, механичари, зидари и каменоклесари, ташнери и други занати узнапредовали су до савршенства. Међутим наши обућари су упали у праву декаденцију. Њихов занат је занемарен, у највише случајева. Ко се сећа предатних њихових производа тај их данас не може да позна. И по лепоти посла и по издржљивости. Наступило је неки моменат када чула отупе и за лепо и за добро. До укуса публике мало се држи. Цене су претерано велике. Послуга код већине лоша. Ако поуздано обећа да ће поручене ципеле бити до три дана — добићете их до три недеље. Ко тако ради — томе спаса не пађе нико.

Ја нисам никада купио ципеле код Бате. Служио сам се само код наших обртника и за њих водио целу пропаганду. У интересу нашег радника и нашег обртника. Али то је све бескорисно. Наш обртник треба да се оријентисе. И најпре да разрачуна сам са собом. Да види шта се може и како се може. Да уложи све што је у његовој власти најпре да побољша квалитет ципеле. Затим да се научи бити тачан у испоруци. И најзад, да буде солидан у цени. А то се све постизава само трудом и добром вољом. То се неће постићи ударањем царина или забраном подизања Батине творнице. То се неће постићи ни снижавањем радничке наднице како је до сада рађено. Бесмислица је тражити од радника да за 40 динара направи пар ципела. А само се толико данас плаћа радника скоро у свим местима. Од радника, који треба да направи пар ципела за 40 динара не може да се тражи ништа честито. А да видимо је ли било нужно да се на то сведе радничка надница.

Цели материјал за један пар велике обуће стаје просечно 100 динара. Крој и шивање горњег дела 30 динара. Нека се раднику плати не 40 него 70 динара за пар. То је све 200 динара. За режиске трошкове узмемо 15%, и поврх тога 15% пристојне обртничке зараде. То је све 260 динара. Нека буде пристојна мушка обућа по 260 динара, није много. Дато је раднику толико, да ће моћи да се прехрана и да мисли на рад. Да пази шта ради и како ради. Па када је тако, зашто се онда узима за пар релативно слабо грађене обуће 280, 320, и 360 динара, а раднику се даје само 40 динара?

Колико ми знамо, Бата наплаћује просечно по 249 динара за пар мушке обуће. Из предњег рачуна видели смо да би за те паре и наши обртници могли да дају ципеле које би биле, уз боље плаћене раднике, знатно боље него су данас. А боље него су данас, значи знатно боље него су творничке. Па ко би онда, поред наших обртника, поред истих цена и поред брзе испоруке узимао робу од Бате или других страних творница? Ми чврсто верујемо да неби нико добронамеран. Али овако — ко ће да им помогне када се сами за себе не брину.

Напокон, велика је заблуда тврдња да су царинске заштите од неког интереса за нашу потрошачку публику, или, како се обично рекне, за наше раднике. Јер све када би то и био интерес оних 3—4 хиљаде обућарских радника, то није интерес оних 700 хиљада осталих радника и намештеника. Али ако буде потребно ми ћемо и ту фискалну страну разјаснити. Ми у свему полазимо са становишта интереса целине, јер се привредна питања и не решавају, по правили са становишта одвојених интереса појединих група. Када се говори о интересима целине, онда за обућу, коју народ треба важи само једно, а то је: јефтино и добро! Ко то може да да, — тај ће сигурно успети.

Б. Ђ.

Врашка сорта

Десет година је млади господин Никола Стефановић мењао хиљадарке и жене, студирајући успут право.

Досадно се староме чика-Пери, богатом свињарском трговцу из Србобрана чекати, да му се син врати кући са докторатом у џепу. Дојадило му већ слати тешке хиљаде сваког првог, јер, напоследку, мора се пазити и на то, шта говоре у селу. А зуцало се већ, како његов Никола неће ни завршити студије, него се ухватио тамо са неком маџаричентивом па расипа бабине новце.

И једно вече, баш некако после свињске даће, док је полако испијао други бокал рампаша, тресну чика-Пера лулом о сто па скоро дрекну:

— Е неће ући у моју кућу маџарска флинта, па макар се и њега одрекао.

Стрина-Перса, његова жена, уплашено остави плетиво па ушита:

— Каква маџарска флинта, човече божји? Каква нам флинта долази у кућу, за име божје?

— Чика-Пера је погледа крвнички, узе набијати лулу па јетко добаци:

— Каква флинта? Још питаш каква? Па та, што хоће Никола да је доведе. Ето ти твоје мазе. Ја га пошљем у Пешту по докторат, а он лупљује и место дипломе доноси ми флинту.

И чика-Пера хукну, повуче добро из бокала, запали лулу и поче строго:

— Него... да ме спремиш. Ја сутра зором путујем у Пешту. Јеси ли ме разумела? Сутра идем у Пешту да видим, шта ради тај несрећник. Показаћу ја њему, како се траћи дедовина. За уши ћу ја њега, па кући. Него шта. Овамо, кући у Србобран. Даћу ја њему бич у шаке, па нека чува свиње.

Стрина-Перса је на махове јецала збуњена овом изненадном ерупцијом гњева. А чика-Пера је сад већ громко ходао по соби, пућкао на лулу и лармао:

— Одмах да ме спремиш. Јеси чула? Нема више чекања. Мислим, да је било доста. Шта си се ту уфитиљила? Шта чекаш?

Стрина-Перса се усуди да промуца:

— Па... а је ли, Пери, зар баш то мора бити сутра? Зар не би ти могао одложити тај пут рецимо за преко сутра?

— Јеси ли с ума сишла? Што рекох, рекох.

Цела је ноћ протекла у грозничавом спремању, јер није то био мали пут, који је чекао чика-Перу.

Оно, није то њему први пут, да иде у Пешту. Давно, пре много година, док је и у његовим грудима кудало срце његовог Николе, одлазио је често у Пешту са транспортом угојених свиња. И сада, опрућен на креветцу, сећао се полако свега.

Лежи тако чика-Пера, пућка полако на лулу и сећа се својих теревенки у Пешти. Сећа се оних непреспаваних ноћи кад је, у друштву намирисаних, скоро голих играчица шампањизирао до зоре.

— Та да, — помислио је тада као у одбрану самога себе, — мени се и могло, пошто ја нисам имао за вратом никакве студије. Ал код мог Николе је друго.

Још исто јутро, са неколико торби набијених разним ђаконијама, испротила га је стрина-Перса на станицу.

Чуо је још како му је довикнула, брижно и растегнуто:

— Па... немој баш да вичеш на Николе... Греота је... Јединац је...

А чика-Пера одмахну руком, истресе лулу, а његов поглед, забринут некако испод набораног чела, упи се у сиво небо, погледа пад влажним угарима и жутих сенокосима, из којих се дизала магличаста јутарња испарења.

У Пешти је одсео у истом хотелу као и некада, пре тридесет година.

Нашао га је лако. Викнуо је само кочијашу:

— Терај право на Сабадшагтер, — од чега је фиџакерист разумео само последњу реч, — и зачас се нашао пред огромном зградом са великим, златним натписом.

У оно доба трговци Срби су уживали велики углед у Пешти. Истина, само по хотелима, где су били најбољи гости и најиздашније платише, али и хотели су, забога, сачињавали део хиљадугодишње краљевине. Били су чувени са свог кавалерства и богатих бакшиша. Сетиво се једног догађаја, чији је био сведок пре двадесет година, баш ту, у том хотелу.

Дотерао он са друштвом читаво чудо угојених свиња. Одмах их продали неким бечким трговцима преко очекивања добро па направили седељку. Заузел један буџак у кафани, па само поручују литру за литром. И то све право карловачког ризлинга. Јер добар бачванин неће да пије којекакве бућкурше, он и у Пешти тражи своја пића.

Пију они тако, поручују песме и намигују на маџарице, кад упаде у кафану гомила уштогљених официрчића. Чим су сели, поруче шампањ. Гледају преко рамена задригле лале и тек ће један од њих:

— Види се, да су неки кочијашки, кад пију то ђубре на литре.

Један из чика-Периног друштва, који је добро говорио маџарски, зовну келнера.

— Донесите ви нама, молим ја вас лепо, двадесет флаша шампања, али најкупљег. А донесите нам и један сребрни шафољ за хлађење.

Донесе келнер све и стави на сто.

— Тако. А сада отворите све флаше и напуните шафољ.

Келнер учини све како му је наређено.

— Тако. Литру вина метните сад лепо нек се хлади у шампању, — додаде братац, па одмах исплати цео рачун и још баци келнеру десет круна „трикгелда.“

Па погледа у официрчиће.

А они полако испише чаше па се изгубише.

Кад се у соби мало одморио, крену чика-Пера у потеру за Николом.

Оде у један ноћни локал, куда је залазио његов Никола, седе, поручи пиво па зовну келнера.

— Јелте, молим, долази ли овамо господин Никола Стефановић?

— Долази, молим. То је наш најбољи гост.

— А у које време, молим, долази?

— После поноћи.

То је и требало чика-Пери.

— Сад је девет, — мислио је он, — вечерашу, па ћу га чекати.

После вечере, поручи бутелу јегранске бичије крви, завали се на столицу и даде се у мисли.

— Само нек ми дође. Нећу му дати ни да уста отвори, него одмах на пут. Још ове ноћи.

И унапред је смишљао читаво брдо прекора и грдњи, што ће сручити на једног Николе.

Време је одмицало. Прође и поноћ. Чика-Пера ни сам не зна, код које је бутеле, а Николе нема.

У варијету све више гостију. Мало мало па упадоше загрејано друштваице младих људи и жена, а чика-Пера искривљена врата гледа, да није међу њима његов Никола. Весели млади људи бучно седеју за столове, шампањ се пуши, треште Зерковицеви шлагери, артисткиње вриште и намигују, уфракљени келнери вичују клизе паркетом, а чика-Пера чешља камишем бркове, пијуцка ватрено јегранско вино и чека.

Већ се и не љути тако на Николу. Ето. Зар се не веселе сви ти млади људи? Па што да се не весели и његов Никола? Истина, студије је мало развукао, као слепац армонику, али — та једанпут се живи. Зар није и он то исто радио, кад је био млад?

— Што га већ нема, — рече скоро полугласно чика-Пера. — Само да ми дође, чедо моје, да га баба види, па макар му не казао ни речи. А већ да ћемо се веселити до зоре, — то је више него сигурно.

И чика-Перино срце обузе нека топлота, разнежи се и скоро кроз сузе поручи нову бутелу.

Гости вршше. Опојни мириси полунагих жена увлаче се полако у чика-

Перину душу и он осећа, да је близу неког ђаволског огња, чија га јара бије по лицу и вуче некуда, кроз неку густу, успламетелу маглу.

— Сад већ кад је тако, шта ћемо. Валда то тако мора да буде. Врашка је та наша бачка сорта, — помисли чика-Пера, наже се келнеру и шатну му иза шаке:

— Зовите ону малу црну, керем се пен, али удесите некако као да је не зovem ја, знате, него нека дође сама.

Затим поплуну прсте, извуче из цепа буђелар са шеснаест преграда, намигну келнеру па поче одабирати по хиљадаркама.

Светислав Б. Лазућ.

Чудо од човека

Н. Садлуцки, хирософ, психографолог и физиономист.

Прочитао сам, а и од појединаца чуо сам, да се од пре неког времена налази у Новом Саду г. Садлуцки, човек, који на длану погађа прошлост и будућност људи.

Та ме је ствар заинтересовала, те се реших пре неки дан, да одем к њему.

Чим сам ступио у његов стан (Железничка ул. бр. 78), претставио сам се једном средњевечном а врло пријатном и предусретљивом господину, који ми рече да је Садлуцки.

Рекох му ци љмога доласка и он ме уведе у своју собу за рад.

На први поглед, одмах сам приметно, да тај човек није врачар, већ човек, који свој посао врши на чисто научној подлози, што сведоче многобројне његове књиге од светских научњака, који су се посветили дугогодишњим испитивањима хирософије, психографологије и физиономистике. А г. Садлуцки такође је издао на руском језику врло популарну књигу из области хирософији.

Пре свега г. Садлуцки био је тако љубазан, те ми је ставио на расположење 5 дебелих књига, које садрже огромну масу признања и захвалница од истакнутих људи, који га на више места назваху феноменом, јер их је задивно својим тачним погађањем прошлости и тачним одређивањем карактерних црта.

Тако исто ставио ми је на углед исечке многих угледних светских листова, који о г. Садлуцком читаве чланке пишу најповољније.

Након тога, да би и мене лично уверио г. Садлуцки затражи моје дланове. За неколико тренутака, после неког прорачунавања и проучавања мога

потписа, ја сам се просто запањено, када ми је почео ређати све важније моменте, и то по тачно израчунатом времену још од моје ране младости, па све до данашњег дана.

На длаку је све погоднио, као да је он све то преживљавао.

Г. Садлуцки заиста је редак човек, који заслужује пажњу и свако признање.

Г. Садлуцки ће се у Новом Саду бавити до 1. јуна, када напушта Нови Сад и одлази у Сомбор, Суботицу, Сенту, Вел. Кикинду и Бечкерек.

Ми га са наше стране свима и сваком најтоплије препоручујемо.

Срећке

Државне Класне Лутрије

V. класе 21. кола добиле главне згодитке и одмах исплаћене:

Број 77401	Динара 400.000
Број 66322	Динара 200.000
Број 28408	Динара 20.000
Број 88463	Динара 20.000
Број 22739	Динара 10.000
Број 2:783	Динара 10.000

итд., продате из главне овлашћене колектуре

„БРИСТОЛ“

Нови Сад, Железничка ул. 27.

Купујте и замењујте код нас срећке.

Ширите „Нови Сад“

Хотел Краљица Марија Нови Сад

Најбољи хотел у центру вароши са 60 модерно намештених елегантних соба. Све собе имају топлу и хладну воду и централно грејање. Чистота примерна. Купатило у кући. — Хотел Краљица Марија има најбољу француску и домаћу кујну. Пиће првокласно. — Цене су умерене.

ТРГОВИНА НИРНБЕРШКЕ, ГАЛАНТЕРИЈСКЕ, КРАТКЕ И ПЛЕТЕНЕ РОБЕ НА ВЕЛИКО

ЈОСИФ ЈУЛИЈЕ КОН, НОВИ САД

Кр. Александра 11. — КОД „ПЛАВОГ КОЊА“ — Основано 1868. Телефон број 21-40. Брзојави: „Јулес“

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ БАЗАРСКЕ РОБЕ
НАЈВЕЋИ ИЗБОР ДЕЧЈИХ ИГРАЧАКА

Ако хоћемо добро да се ос-ћамо, онда то можемо постићи само у

ЗИМСКОЈ БАШТИ ХОТЕЛА „СЛОБОДЕ“

јер је то место породичних састанака. — Тачна послуга, првокласна пива. — Свакодневно игранка уз суделовање познате капеле Геза Секе.

СРПСКА БАНКА Д. Д. У ЗАГРЕБУ ФИЛИЈАЛА У НОВОМ САДУ

Телефон: 24-33 и 20-63

Брзојавна адреса: Србанка

Централа:

Загреб

Филијале:

Нови Сад, Суботица, Сомбор, Вел. Бечкерек, Панчево, Митровица, Дубровник, Сплит и Квин.

Одељења:

Сента, Н. Кањижа, Б. Паланка и Ада.

Прима улоге на штедњу

Исте укамађује најповољније и исплађује их без отказа.

Отвара текуће рачуне

Даје зајмове на драгоцености и вредносне папире.

Купује и продaje:

Вредносне папире, лукате, валуте, чекове и девизе. Врши исплате и прима уплате у свима већим местима Европе и Америке.

Издаје уверења

за извоз наших производа у иностранство.

Есконтује менице

и даје зајмове на некретности.

Производи

на својим цигланама годишње око 14,000.000 првокласних цигаља за градњу.

Јован Грчић:

Моји стари, још живи, одлични сарадници

V.

МАРКО ЦАР.

(Наставак)

У петнаестом броју Стражилова те године донео сам Царев лик а Јосип Берса ми га је пропратио симпатичним чланком. Цар је моју и Берсину пажњу према њему квитиран овим писмом:

Драги уреднице,

Ево Вам још један комад наставка. До који дан послаћу Вам закључак, који је много краћи од овог наставка. И тако ћемо бити готови. Прекинуо сам, јер не бих никад свршио.

Примио сам 15. број „Стражилова“ и у њему не малим изненађењем наишао на сама себе доста добро погођена, само што сам нешто гојнији. Гдје сам слабије погођен, то је у пропратној скици: има ту много што шта, што није тачно, а има богме и прећеране хвале. Но, ја за то остављам сву одговорност Берси и Вама, који сте се завјерили, да од мене збиља некога направите.

Будите ми здраво и весело!

Ваш одани Марко Цар.

З. 28. IV. 1892.

P. S. У задњем комаду мог саставка штампано је на једном мјесту: револуција у римској умјетности, а треба да стоји: у лирској (музичкој) умјетности

Молим, исправите.

Захтевани исправаг донео сам у седамнаестом броју. У тај број није могао ући наставак Царева путописа, јер је проф. Решетар из Беча тражио да његов прилог с натписом „Рукопис Горскога Вијенца“ уђе сав у један број, а тај је прилог заузео четири и по стране. Цар се, наравно, удмах уврполио па ми је одмах брже-боље написао дописницом ово:

Драги пријатељу уреднице,

За чудо ми је, како Вам мој рукопис није стигао на вријеме за 18. број, кад сам Вам ја претпоследњи наставак послао тако на вријеме, да Вам је морао стићи за број 17. Или можда тај комад нисте примили? У њему сам се бавио радовима Микеланђела и Рафаила у Ватикану. Него, видећи, да сте донијели у бр. 17. онај исаравак који сам Вам уједно с тим рукописом послао, морам држати, да сте тај наставак ипак примили. Па како онда није могао ући ни у 17. ни у 18. број? Молим Вас, ако тај комад мога путописа нисте примили, да ми јавите. За остало будите увјерени о мојој трајној оданости.

Ваш М. Цар.

Цар је у журби написао читаву збрку. Наставак који је изостао из седамнаестог, ушао је у осамнаести а осамнаестом намењени у деветнаести број и тако редом до 21 броја, у којем је свршетак. На то Цар није зар увео на ум. Свршетак свог путописа послао ми је без и једне пропратне речи

а ја сам му онда послао остатак уговоренога хонорара.

После својих шест недеља послао ми је нову ствар. Била је то расправа с натписом „Славни људи у историји и биографији“, која је онда изашла у Стражилову у бројевима 23—26. Цар је ту расправу написао био у поводу стогодишњице рођендану Симе Милутиновића Сарајлије (1791—1847) — дакле на годину дана раније — а поднео ју је био Матици Српској. Међутим нека fata tog libellus-a износи ово Царево писмо:

Задор, 11 VI. 1892.

Поштовани пријатељу,

Ево ме да Вам учиним повољи и опет нешто свога за лист пошаљем. То је расправа једна, која има своју историју, и о тој историји хоћу да Вам двије ријечи кажем. Чланак сам тај још лани написао и послао матичнику Летопису на штампање и сразмјерну награду. Саставак приспије у Н. Сад и скоро затим добијем писмо од М. Савића, који ми јавља, да ће се чланак за Леп. усвојити (као што су и прије тога неки моји радови), али да му је оцјенивач (проф Сандић) рекао, е ће се мораши из њега изоставити један пасус, који засјеца у политику, па би то могло Матици створити неприлика. Ја му, наравно, одговорим, да се тај пасус слободно укине, пошто нијесам никако вољан, да Матица с мене страда. Ствар остале на томе. Кад али гле чуда! Мало времена затим читам у „Застави“ извјештај о састанку матичина Књижевног одсјека и у њему Сандићев реферат о мојој радњи, гдје се износе разлоги који не стоје ни у каквој свези са писмом М. Савића а који ми се учините прилично шуљби усиљени а у неку руку и неделикатни (јер се ту каже чак и то, да сам хшио да износим на пазар своје знање!). Прочитавши то одлучих смјеста, да свој рукопис натраг повучем, што се збиља и догоди посредством Савићевим, ма да ме је овај од тога одвратио.

Зашто се са тим чланком (мимо матичина обичаја) тако поступало, то ни данас добро не знам; ваљда ће те Ви, прочитавши га, томе у траг ући. Једно свакако смијем и морам казати: иако тај мој саставак није никака *besondere Leistung*, а оно ни матичин орган није никакав „*Athenaeum*“, гдје се само савршене ствари примају — на протав!

Како му драго, ево Вам сада тога чланка, који ће ваљда моћи пристати згодно у „Стражилово“. Пасус, о коме је горе ријеч, забиљежен је модром шисаљком па га можете просто изоставити, ако хоћете за добро. Мени до њега није.

Сад два слова о другој ствари. Био бих намјеран, да оне моје чланке „У Латинима“ у једну књижицу сакушим, па сам за то помислио на књижару, која Вам лист издаје. Молим Вас, будите тако услужни и упитајте Јоцића, да ли би вољан био, да онај путописић из „Стражилова“ прештампан ишпосе. Ја бих у том случају

гдјешта додао и поправио а могли бисмо уврстати и гдје коју слику, налик на ову, што Вам овдје прилажем а за које би се clichés могли каручити у Паризу уз прилично јефтину цијену.

Изволите дакле проговорити о томе са Вашим издавачем, ако се у опће надате какву резултату. Молио бих Вас, да

ми ову сличицу не изгубите; а у своје вријеме бићу Вам благодаран, ако ме о успјеху Ваше конференције са Јоцићем обавијестите.

У томе примите моје братско поздравље и будите увјерени о мојој тврдој оданости.

Ваш Марко Цар.

P. S. Примио сам други и последњи дио хонорара. Хвала!

Па ипак је спасена част Новог Сада

Прошле недеље у Суботици је, као што смо у прошлом броју најавили, одиграна са зебњом очекивана, утакмица репрезентације новинара Суботице и Новог Сада.

Услед кишовитог времена, новосађани су услед великог пута, који су бродом превалили од Новог Сада до Суботице, били јако заморени, што се очито на њима приметиво, још чим су се на терену појавили.

Поразни резултат 6:2 у корист Суботице, не одговара ненадмашивој тронулости, изнурености и до крајности лењости новосадског тима; који се уздао у своју, не комбинааторску, већ физичку снагу као што је голман новосађана Ђорђевић, онако дивно манифестовао приликом вађења лопте из мреже, у четир маха.

Играло се лаганим темпом, тако, да се не би публика и навијачи узбуђивали, јер и сам новинарски позив, тражи, хладнокрвност и до крајности присебност на зеленом лоптачком

Сукоб између новинара и новосадске полиције.

Нашим новосадским новинарима не да јаво мира. Од како су онако у Суботици сјајно поражени, са резултатом 6:2 за Суботицу, постадоше ратоборни тако, да су и по цену новог а још тежег пораза за идућу недељу, бацили рукавицу и позвали на мегдан, никог другог, већ баш нашу новосадску полицију.

Полиција новосадска хтела не хтела, морала је да прихвати бачену рукавицу и разуме се свој тим је већ и саставила и свако јутро се неуморно тренира, али и новинари не изостају са тренингом иза њих, трчећи од суда до полиције, од полиције до бановине, од бановине до берзе, од берзе до финансијске дирекције, и т. д. што им као професионалцима спада у дужност.

Шале нема. Већ сада наслућујемо, да ће доћи до оштрих и узбудљивих сукоба, када се нађу на зеленом пољу следећи тимови.

Тим новосадске полиције је у следећој постави:

Капиција: Невен Димитријевић, леви бек: Черкез, десни бек: Миљеновић, десни халф: Јаблановић, центар халф: Рада Поповић, леви халф: Чолаковић, лево крило: Мајевић, полу лево: Шопрк, центар: Миле Јовановић, полудесно: Радин, десно крило: Чачић и као резерва је др. Божидар Вујин, на челу са још једанајест свијих сивијех сокола из Босне поносне, за које се већ сада унапред зна,

терену. То се нарочито могло приметити на новосадском левом беку Станићу, који је већ тада, пуштајући лопте у мрежу, смишљао грозну освету суботичанима за резултат 6:2.

И збиља, част новосађана ако је подлегла на лоптачком терену са 6:2, дотле је новосадски леви бек Станић, после игре поразио суботичане са још већим поразом и резултатом са 8:1 у корист новосађана, али на другом бојном пољу.

Наиме, за време заједничкога ручка, докле су суботичани појели по једну натур-шницлу дотле је леви бек Станић, ни мање ни више, већ равно 8 шницли смлавио.

Нек му је на здравље и част за дуг живот; јер да тога не беше, част Новог Сада била би потпуно упропашћена; али овако, ипак суботичани нека буду задовољни и са тим резултатом. јер да смо им послали једанаест Станића, односно цео тим кова Станићева зацело би морали проширивати градску кланицу.

да ће сигурно победити не само новинаре већ и њихове навијаче, само ако им се пружи прилика, да покажу резултате свога тренинга.

Тим новинара је у следећој постави:

Капиција: Душан Чамарац (Нови Сад), биће добар само не знамо како ће полицајске шутове одбијати; десни бек: Хам (Дајчес Фолксблат) одличан, само не знамо како ће се са полицијом снаћи; леви бек: др. Хрибовшек (Дајчес Фолксблат) сигуран и поуздан, али у сусрету са полицијом видећемо; десни халф: Аладор Кошас (Дневник), стари мајстор, који ће се снаћи и са полицијом; центар халф Чука (Регели Ујшаг) брз и несребичан, а какав ће бити у сусрету са полицијом идемо да видимо; леви халф: Шуљхов (Напло) душа новинарског тима; лево крило: Миле Ђорђевић (Политика) ако буде на крилу као на голу у Суботици, онда полицију ни бриге, због што се тиче победе; полу лево: Бауер (Правда), одличан пуцач само је жеља, да га боља срећа послужи него ли у Суботици и на спиритистичким сеансама; центер Ашанацковић (Дневник) издржљив, присебан и пажљив, ако те особине и овога пута буде испољио, онда је победа сигурна али за полицију, полудесно: Андре (Регели Ујшаг) пожртвован и до крајности издржљив пред својом властитом капијом; и десно крило: Воја Матић (Време),

непрелазан и ненадмашив у трибловану, а како ће се снаћи пред полицијом, идемо да видамо, јер његово јуначко срце даје нам наде да ће се снаћи и бити у сталном офсајду.

Утакмица ће се одржати на Карађорђевој игралишту. Обе стране имају своје навијаче, но зато не треба се плашити да ће доћи до изгрета и узбудљивих сцена између навијача, пошто је резерва горивизнесенога првога тима непрелазна и непобедива.

Све даље појединости о овоме врло реткоме и интересантноме сусрету и сукобу новинара и полиције никадно ћемо објавити.

„ДУБРАВКА“

творница бонбона.

Власник Богдан Стефановић

Одмах по нашем ослобођењу у Новом Саду је основана творница бонбона под именом „Дубравка“.

Ова се творница постепено развијала и стално напредовала, јер је постављена на врло солидној комерционалној основи а тако исто велика се пажња обрађала на квалитет робе, тако да јој је било још у почетку искључена конкуренција.

Поред тога „Дубравка“ своје наглом успеху и сигурном просперитету има да захвали и својим врло солидним ценама; тако, да је на јуриш освојила све истакнутије фирме широм Срема, Баната, Бачке и Барање.

Уређај и чистоћа која влада у творници „Дубравки“ је примерна, и одговара свима хигијенским прописима.

Г. Стефановић данас у великој кризи стално запосљава 20 радника и радница, чије су наднице према данашњим радничким надницама по осталим предузећима, врло добре, тако, да се радници никада нису потужили.

Девиза власника ове творнице, г. Богдана Стефановића је: мања зарада а већи промет. За случај потребе, ова творница је у могућности, са својим модерним машинеријама да изрази дневно 1000 кг. разноврсне и првокласне бонбоне.

Ова модерно уређена творница налази се у Темеринској улици број 14, коју води млади, спреми и агилни власник госп. Богдан Стефановић, па је и ми топло препоручујемо потрошачкој публици.

Највећа трговачка кућа
МИЛОША М. РАЛЕТИЋА НОВИ САД
Краља Петра 2-4.

Преко пута Владичиног Двора
Препоручује своје огромно стовариште сваковрсне Мануфактурне робе, Свице, Штофа мушка-женска, Париски модели — по један капут, Костам, Хаљина, Шролова платна у свим ширинама, Тепиха, Крветских Чаршава (Гарнитуре) у Пласу, Штофу и у Гренадну ручних радова, Завеса, Зефира, Багиста, Ципа и т. д. — Цене су невероватно јефтине. Роба првокласна — Моли за посету
С поштовањем
МИЛОШ М. РАЛЕТИЋ

ПОВИВ.

Овим се позивају чланови Новосадске Виноградарске Задруге на главну скупштину, која ће се одржати у недељу 17 маја о. г. у 2 сата после подне у гостионици код „Мароша“. Ликвидациони Одбор.

Новосадске вести.

— Из уредништва. Овим извештавамо наше цен. претплатнике, читаоце и пријатеље, да се г. Урош Јовановић-Кригер не налази код овог уредништва и да није сарадник листа „Новога Сада“.

— Годишња скупштина наставника Грађанских школа у Дунавској бановини одржаће се 17 о. м. у Новом Саду, пре подне у 9 часова, у згради Држ. мушке грађ. школе, на којој ће се расправљати важна школска и сталешка питања.

* Др. Гига Лучић зубни лекар преселио је своју ординацију из Великог Бечкереча у Нови Сад Прима од 8-12 и од 3-6 Његошева 10, преко пута Беле лађе.

— Помен Милошу Димитријевићу, народном добротвору и заслужном председнику Матице Српске. У суботу 23 о. м. Матица српска приређује у Саборној цркви у Новом Саду свечан помен своје заслужном председнику и народном добротвору пок. Милошу Димитријевићу (1824-1896) као и његовој супрузи Марији рођ. Гавански. После завршеног помена Матица напредних жена, као секција Матице српске ставиће на гроб заслужних народних добротвора један леп венац у знак народног признања и захвалности.

— У пажњу читаоцима. Скрећемо пажњу нашим цен. читаоцима на оглас Штедионице Бачке Области, који се налази у данашњем броју нашега листа.

Изврш. Бр. 255/1931.

Објава о јавној дражби

Потписани судски извршитељ на основу §-а 102 зак. чл. LX. 1881 објављује, да ће услед решења среског суда у Н. Саду донесеног под бројем 570/1931 у корист тражиоца извршења Задружне Господарске Банке д. д. из Новог Сада (кога заступа Др. Каурински адвокат) против извршеника из Н. Сада за наплату 80000 динара главнице и прип. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пленидби под бројем Гв. 5618/1931 и процењене на динара 8120, покућство, један коњ, једна кола.

Јавна ће се дражба одржати на дан 22 маја 1931 у 1/2 12 сати пре подне у Деспот Св. Ивану Кћ. број 20.

У колико су горње покретне ствари које ће се на јавној дражби продати, узапћене и по другим лицима, и у колико ова лица имају право на подмирење својих тражбина, ова ће се јавна продаја применом §-а 20 зак. чл. XLI. 1908 године одржати и у њихову корист.

Нови Сад, 12 маја 1931.

БОЖА НИКОЛИЋ
судски извршитељ

ОГЛАС.

Новосадска Трговачка Омладина продаће своју кућу Скерлићева 29 на усменој јавној лицитацији 24 маја о. г. Бљижи услови могу се добити код претседника г. Милоша Ралетића.

ТВОРНИЦА БОНБОНА

НОВИ САД

вл. Богдан Н. Стефановић

Тек. рачун код Српске Банке д. д.

Наслов за бројаве: Дубравка Н. Сад.

Телефон: 25-29.

Изврш. бр. 589 5/1930.

Дражбени оглас

Потписани судски извршилац на основу §-а 102 зак. чл. из 1881 год. објављује, да ће се ради намирења тражбине и прип. на јавној дражби продати покретне овршеника пописане у пленидбеном записнику Гв. број 9004/1930 и то: благајна, мотор, жрнала, аутоматска вага, кафе, бибер, минералне воде и вино процењене на 24 600 динара обављеном оврхом у корист оврховодитеља, како следи: Александер Унгар, заступа Др. Ковач Бодог адвокат из Новог Сада, ради 4057 динара главнице и сп. п.

Дражба ће се одржати дана 30 маја 1931 у 10 сати пре подне у Новом Саду у радњи овршеника Краља Александра улица број 3.

Уколико су на исте покретне запленом и надзапленом и други повериоци намирно право стекли, ова ће се дражба уз примену § а 20 зак. чл. XLI. из 1908 и у њихову корист одржати.

Купац је дужан да цену купљене ствари одмах исплати и ствар одмах преузме (§ 107 и 108 зак. чл. LX. 1881)

Нови Сад, 25 априла 1931.

ЈОВАН Б. СТАНКОВИЋ
судски извршилац.

Изврш. бр. 56/1931.

Објава о јавној дражби

Потписани судски извршитељ на основу §-а 102 зак. чл. LX. 1881 објављује да ће услед решења окружног суда у Новом Саду донесеног под бројем 14305 из 1930 у корист тражиоца извршења Лаазар Дунђерски из Новог Сада (кога заступа Др. Јован Латинчић из Новог Сада) против извршеника из Новог Сада за наплату 5000 динара главнице и припад. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пленидби под бр. Гв. 1535/1931 и процењене на динара 6120 разна бирташка и дућанска намештаја.

Јавна ће се дражба одржати на дан 9 јуна 1931 у 10 сати пре подне у Новом Саду Каменичка 89 и 91.

Купац је дужан да цену купљене ствари одмах исплати и ствар одмах преузме (§ 107 и 108 зак. чл. LX. 1881).

У колико су горње покретне ствари које ће се на јавној дражби продати, узапћене и по другим лицима, и у колико ова лица имају право на подмирење

својих тражбина, ова ће се јавна продаја применом §-а 20 зак. чл. XLI. 1908 године одржати и у њихову корист.

Нови Сад, 11 маја 1931.

Ст. Војновић
судски извршитељ.

Изврш. Бр. 142/1930

Објава о јавној дражби

Потписани судски извршитељ на основу §-а 102 зак. чл. LX. 1881 објављује, да ће услед решења среског суда у Н. Саду донесеног под бројем 13969 из 1929 у корист тражиоца извршења Матек Ференца из Шапца (кога заступа Др. К. Хаџи) против извршеника из Новог Сада за наплату 2009 динара главнице и прип. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пленидби под бр. Гв. 3009/1930 и процењене на динара 11300 покућство.

Јавна ће се дражба одржати на дан 2 јуна 1931 у 10 сати пре подне у Новом Саду Мали Лиман и у 1/2 11 на оборима.

Нови Сад, 30 априла 1931.

БОЖА НИКОЛИЋ
судски извршитељ

Изврш. бр. 6/4/1931.

Дражбени оглас

Потписани судски извршилац на основу §-а 102 зак. чл. из 1881 год. објављује, да ће се ради намирења тражбине и прип. на јавној дражби продати покретне овршеника из Новог Сада пописане у пленидбеном записнику Гв. бр. 369/31 и то: писаћи строј, шифонери, астал (антик) столице са наслоном, обичне столице, процењене на 8909 динара обављеном оврхом у корист оврховодитеља, како следи: Пољопривредна заложна банка д. д. заступа Др. Секељ Арон адвокат у Суботици, замењује Др. Фридрих Шаламон адвокат у Н. Саду, ради 5000 дин. главнице и спп.

Дражба ће се одржати дана 28 маја 1931 у 3 сата по подне у Новом Саду на стану овршеника Пашићева ул. бр. 6 на спрату.

Купац је дужан да цену купљене ствари одмах исплати и ствар одма преузме (§ 107 и 108 зак. чл. LX. 1881.)

Нови Сад, 1 маја 1931.

ЈОВАН Б. СТАНКОВИЋ
судски извршитељ

Штампарија Душан Чампир
и Друг Нови Сад, Кр. Петра 3.

После прегледа изложбе, посетите и ове радње.

Права домаћа кујна

Част ми је известити посетиоце изложбе, као и остало грађанство да сам завео праву домаћу кујну. Увек првокласна пића, као: пиво, вино и друга. Послуга брза и тачна. Цене умерене.

Ресторација „Страхиња“ Дунавска улица.

Мартин Роберт и Син

НОВИ САД,
Краља Петра улица бр. 30.
Тел. 27-60. Тел. 27 61.

Велики избор свежег свако-врсног меса, као и ладних ашпитова. Послуга брза и тачна. Цене умерене.

Клајн Еуген

Највећа специјална трговина плетене робе, чарапа и мушке робе

Нови Сад

Краља Александра улица 8.
Павиљон на изложби II. спрат.

Ресторација и пивница „Липа“ (Линда)

Нови Сад, Милетићева ул. 9.
Точи првокласно пиће. Прима абонице. Сваке вечери дансинг уз одличну салонску гласбу. Послуга је првокласна, брза и тачна.

Петар Јанченић угоститељ.

У пажњу посетиоцима изложбе! Не заборавите, да најбоље и најјефтиније можете доручковати и ручати у ресторацији

„АМЕРИКА“

Краља Петра улица број 20.
Доручак са пићем 6 динара.
Мени од 3 јела 10 динара.

Светислав Пешић, ресторатер.

ПОСЕТИТЕ

Кафану и ресторацију

„ЕЛИТА“

Вилзонов трг 7.
(преко од финан. дирекције)

Одлична и јефтина кујна, као и првокласно пиће. Свако вече у кафани првокласна гласба.

МИХАЈЛО КЛАЈН бивши директор „Слободе“

Деликатеса

и „Бифе“

Шпилер Ленци, Нови Сад,
Трг ослобођења 9 и кат. Порта.
Тел. 28-11. Тел. 28 11.

Највећи избор у свима деликатесама. Најбоље место за мезе

Све поручбине прима и преко телефона, и доставља у кућу.

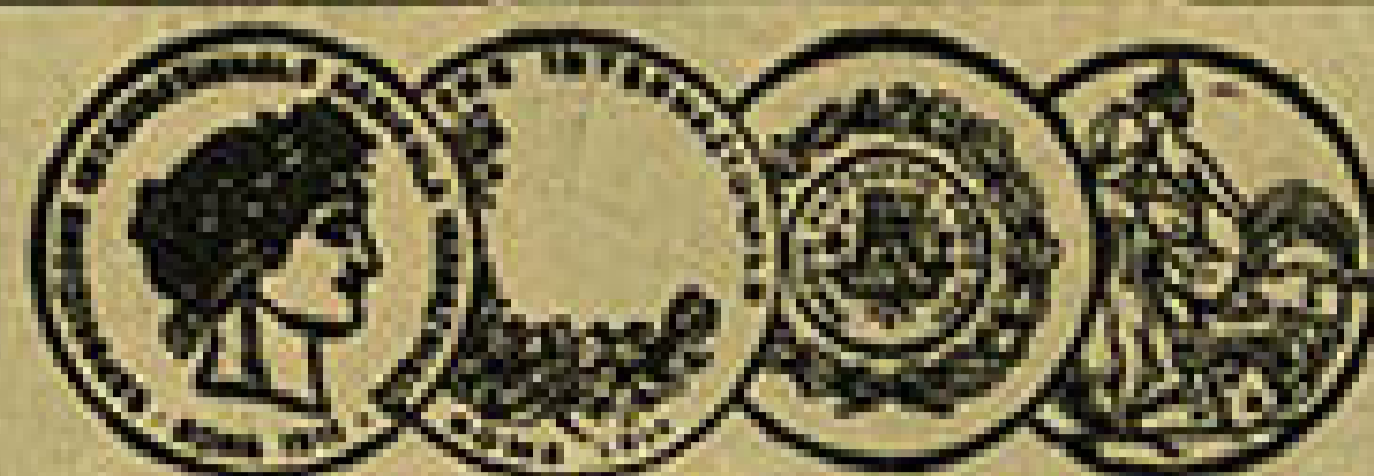
Цвејановић

и Шуштран

кројачи

НОВИ САД

ЛАЗЕ ТЕЛЕЧКОГ БРОЈ 3.

Андрија Малчић

помодни и војни кројач

НОВИ САД

ДУЊБЕРСКОВА ПАЛАТА

Велики избор
енглеских штофова.

Трговина ручних
радова и фортрукерај

Јелена Вајс

НОВИ САД, Његошева 9.

Препоручује своје богато стовариште ручних радова, јастука, сторова, као и све остале артикле ове бранже.

СПЕЦИЈАЛНА ИЗРАДА

ШТАМБИЉА

НОВИ САД

Краља Александра улица 7.

Прима све
у ову струку спадајуће послове.
Иштите ценовник.

Не заборавите, да је у месецу мају најопаснији мољца за ваше бунде, капуте и све што спада у кранарску струку, зато још данас све то предајте на чување

Ђорђу Миловановићу

ћурчији

НОВИ САД

Пашићева улица број 25.

САВЕТ ОПШТИНЕ ГРАДА
НОВОГ САДА

Број: 18899
8. маја 1931. године
Нови Сад.

Оглас

Савет града Новог Сада продаће путем усмене јавне лицитације градске плаце на Малом Лиману, Великом Лиману, слеве стране Камен чког пута и иза старе чиновничке насеобине.

Лицитација ће се одржати 22. маја 1931. год. у 10 сати пре подне у градском економском звању (Јеврејска ул. број 4 I. спрат), где се за време званичних часова могу и поближи услови видети.

Из седнице Савета града Новог Сада одржане 8. маја 1931. године.

Др. БОРОТА
градски начелник.

Погледајте наше излоге!

Част нам је известити цењено грађанство Новог Сада и околине, да услед овогодишње дуотрајне хладноће и измакле пролећне сезоне, спуштамо свој нашој пролећној роби цене са

30%

Искористите ову прилику!

С поштовањем
КАПАМАЦИЈА И ВУЧЕРИЋ
трговина женске, мушке и дечје
конфекције

НОВИ САД, Краља Петра ул. 25.

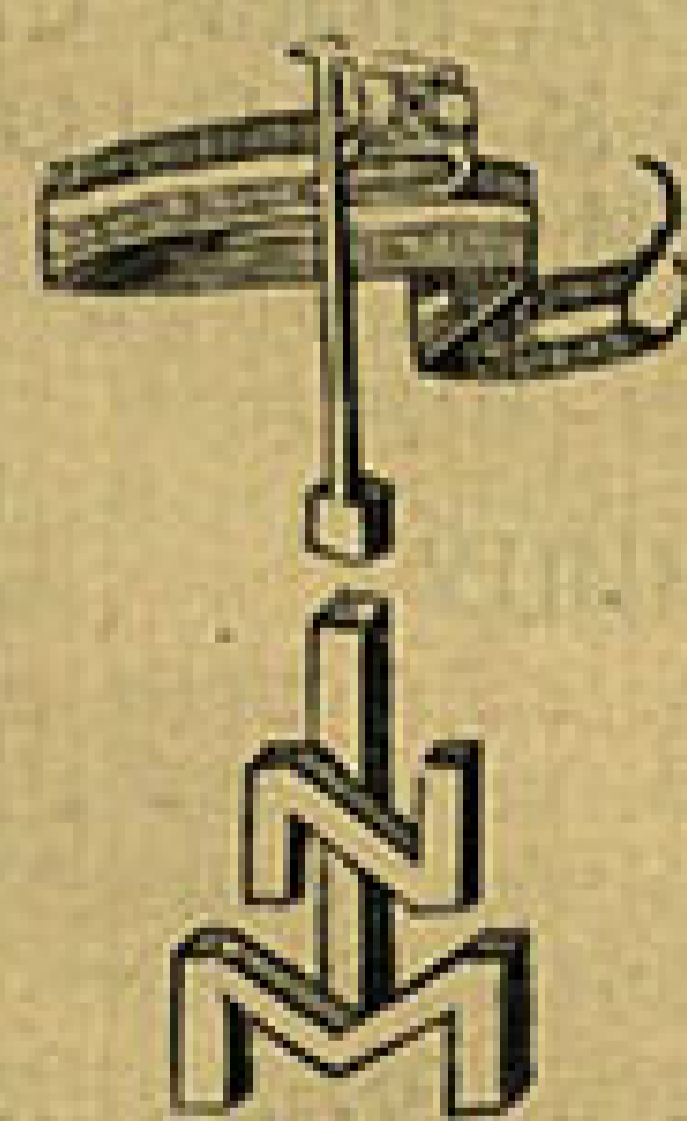
АПОЛО ТОН - „КИНО“

Први тон филм

Harry Piel-a

„Он или ја“

Пустоловина 100 проц.
на немачком језику

ПОСЕТИТЕ НОВИ САД
од 16--26 маја 1931
ПРОЉЕТНА МЕЂУНАРОДНА

ИЗЛОЖБА И САЈАМ УЗОРАКА У НОВОМ САДУ.

Најбоља прилика за куп. — Највећи избор. — Искористите прилику. 50% попуст у подвозу. Ближа извешта даје Сајамски Уред, Нови Сад, као и путнички биро и почасна заступства.

Српска Трговачка Банка д. д. у Новом Саду

Прима улоге на штедњу под најповољнијим условима.

Зајмове ликвидира брзо и уз најповољнију камату.

Врши тачно, брзо и кулантно на свим тржиштима
у држави и ван државе.

Посетите Изложбу!

Штедионица бачке области у Сомбору

прима улоге и даје зајмове под најповољнијим условима.

За све обавезе Штедионице бачке области
јамчи Дунавска бановина.

НАЈЛЕПШЕ ЗА ДЕЦУ.

ЗА ТЕНИС.

ЗА ПОПОДНЕВНО ДРУШТВО.

ЗА РАД И ЗА ШЕТЊУ.

59.

Vrsta 2651-0

Продајемо их од бокса и лака за исту цену. Омогућите Вашој деци, да им се ножице нормално развијају.

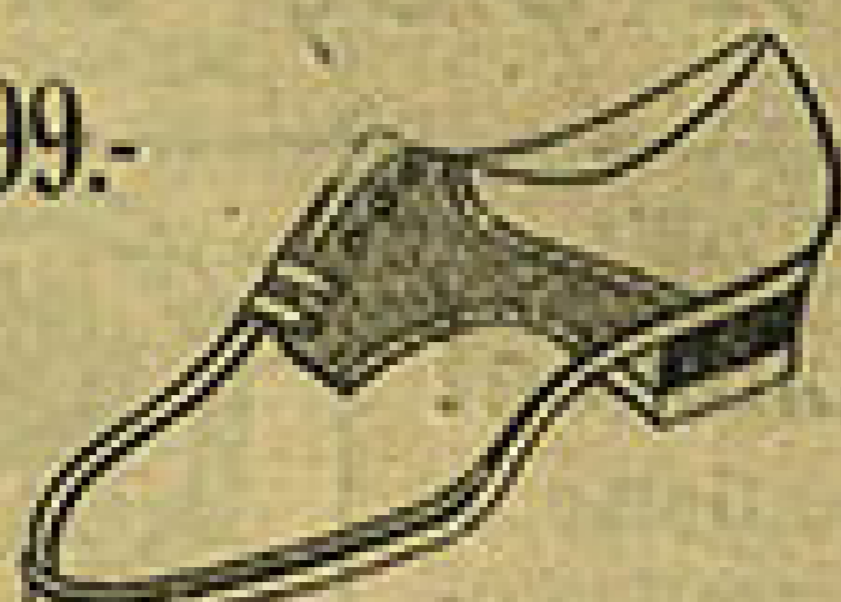
49.

Vrsta 4435-00

Тенис ципеле женске и мушке од белог платна са гуменим ђоном, лангане, еластичне и врло угодне.

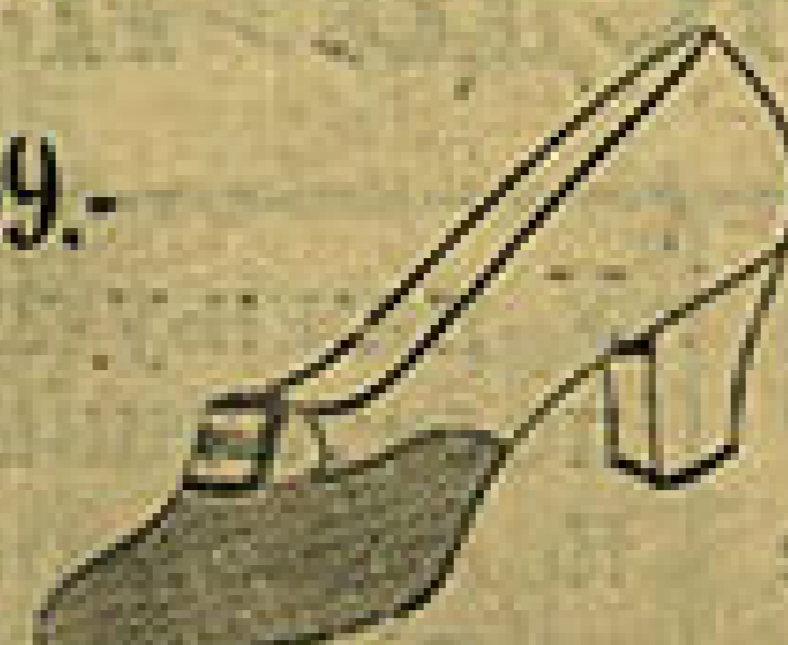
199.

Vrsta 4625-78

Удобне спортске полуципеле са ниском потпетицом са гумом. Од финог телећег бокса са украсним шавом по среди

199.

Vrsta 1805-37

Раскошне ципелице, врло укусно комбинирание, лаком и боксом, са удобном потпетицом. Украшене су шналом.

99.

Vrsta 1187-0

Летње полуципеле из белог или сивога платна. Врло су лагане и угодне. Сиве за дневну потребу, а беле за шетњу.

Баџа

ПОСЕТИТЕ НАС НА ВРЕМЕ.

ИЗАБЕРИТЕ НАЈЛЕПШЕ.

Баџа

МОТОРНА И МАШИНСКА УЉА, НАФТЕ, БЕНЗ НА И ОСТАЛИХ МАЗИВА, БОЈЕ, ЛАКОВА И СВИХ ВРСТА КЕМИКАЛИЈА, ЧЕТАКА, НА ВЕЛИКО И МАЛО.

ИВАН РОГУЉА, НОВИ САД

ТРИФКОВИЋЕВ ТРГ БРОЈ 2.

ТЕЛЕФОН 26-31.

ПОЗИВ**на ванредну главну скупштину**

Национал а омлади на „КАРАЂОРЂЕ“ у Ново Саду, одржаће у недељу 24. маја ове године у 9 сати пре подне у Основној школи — католичка порта — Ванредну Главну Скупштину са следећим дневним редом:

1. Извештај Управног Одбора,
2. Извештај благајника,
3. Извештај Надзорног Одбора,
4. Предлог за измену правила,
5. Давање разрешнице Управном Одбору,
6. Бирање нове Управе и
7. Евентуалије.

Сходно чл. 17. друштвених правила ако у одређено време не буде довољан број чланова, у року од једног сата скупштина ће се одржати са оним бројем чланова, који буду присутни.

УПРАВА.

ЦЕО НОВИ САД ГОВОРИ О ТОМЕ: „ДА ЈЕ У

ДРОГЕРИЈИ ХИГИЈЕ, К. ЖИВОЈНОВИЋА

ТРГ ОСЛОБОЂЕЊА БР. 2.

највећи избор и најсолидније цене парфимерије, козметике, кемаликалија, дрога, завојног и гуменог материјала, фото апарата, као и отрова за гамад, мољце, мишеве и пацове, итд. итд.

РАДИОНИЦА ЗА ОПРАВКУ

Најбољих шиваћих машина

Грамофона и плоча

Радио апарата

Бициклова и свих делова за исте, код

ЕКСПРЕС, И. Хорват

НОВИ САД, Пашићева 19.

Продаја на отплату.

ТРГОВИНА ХАРТИЈЕ И ПИСАЋЕГ
ПРИБОРА НА ВЕЛИКО И МАЛО**ЗИМА И ДРУГ, НОВИ САД**

НИКОЛЕ ПАШИЋА УЛИЦА БРОЈ 11.

Препоручује своје богато стовариште уз најповољније цене, брзе и тачне послуге. Стално велико стовариште свих прибора као: оловака, пера, мастила, гуме за брицање, упијаће хартије, концепт-канцеларијске и министарске хартије, коверата, креп и свиласте хартије, сав прибор за писаће машине и т. д.

Највеће погребно предузеће у Новом Саду

„КОНКОРДИЈА“

ИЛИЈЕ ЦАРЕВИЋА — пре ПАЈЕ МАРКОВИЋА

У згради Матице Српске — задужбине Марије Трандафил.

ТРГ КЊЕГИЊЕ ЗОРКЕ 21. — СТАР. ЖИТНИ ТРГ

Снизио сам цене ЛУСТЕРА

И

ИНСТАЛАЦИЈЕ**ГЕЛБ, Футошки пут 9.****ГРАДСКА ШТЕДИОНИЦА
У НОВОМ САДУ**

ГРАДСКА ГАРАНЦИЈА

Бави се свима банкарским пословима, а нарочито

ПРИМА УЛОШКЕ НА ШТЕДЊУ

за које пружа потпуну сигурност, јер за исте и њихово укамаћење

ЈАМЧИ ГРАД НОВИ САД
СА ЦЕЛОМ СВОЈОМ
ИМОВИНОМ.

Од 1. новембра 1929. године отворила је своју

ЗАЛАГАОНИЦУ

која прима све драгоцености и робу у залог
Штедионица је пустила у промет

КАСЕТЕ ЗА ШТЕДЊУ

чиме се пружа могућност, да свако и најсиромашнији постане улагач штедиша

РОДИТЕЉИ,
УЧИТЕ СВОЈУ ДЕЦУ
ШТЕДЊИ!

ГРАДСКА ГАРАНЦИЈА

Првокласни кокс за гориво продаје творница плина града Новог Сада уз врло умерене цене. Упит ти телефон бр. 29-71. Кр. Александра ул. 13.